

౦8447 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 6వ తేది గురువారము

No. 31

సంపుటము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస బహుళ అష్టమి.

నంచిక 3౧

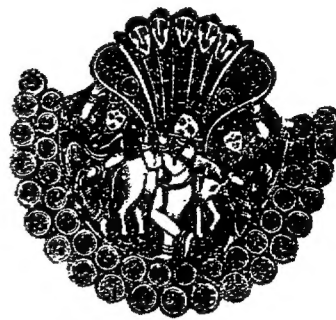
గమనింపుడు

శాఖ్యమైన మద్రాస్ టైల్లువర్క్ 1-కి రు 1-0-0
చలువచేసిన డిట్టమైన వలబనియను 1-కి రు 0-8-0
మేజోళ్లు జత 8 అణాలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి గలవు. శాఖ్యమైన, 4 స్టాఫులు 8 అప్టవోలు శం
కరాభరణం మేళక గల హోమ్మనియం ఒక సంవత్సరం
గారంటీ రు 17-0-0. బై సికల్ ఏటైర్లు ట్యూబులు మావద్ద
అతి సరసము.
క్రాత్రినేసికల్ ఏటైర్లతోనైనా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
,, ,, చాంకం టైర్లతో 1-కి ,, రు 55-0-0
గురువులేక నే హోమ్మనియం వాయింప నేర్పు పుస్తకం 3-0-0
మద్రాస్ టైల్లు సప్లయింగ్ ఏజెంట్.
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయము తగ్గి నుంపుడు.
శ్రేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపయే
అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగ్రూకతగా నుండిన
చాలలాభము కలదు. వేయేల, మావద్ద గృహమునకు కావల
సిన రంగూను శ్రేకుకలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములు వరకు
పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్ములు, వాసములు, బల్లలు,
దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా దొరకును.
ఆర్. యస్. ఆర్. బటన్సు.
స్త్రీలు మార్కు పలకలు. రీపరుబద్దలు మొదలు గాగల
వన్ని మరియితర మార్కుకల వయస్సు మద్రాసు ధరకంటె
తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాను
మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలచార్జీలు
తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.
ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.
కంట్రాక్టర్లు, కల్పన ద్దతులు, కాకినాడ.

22 వ న్నె గల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

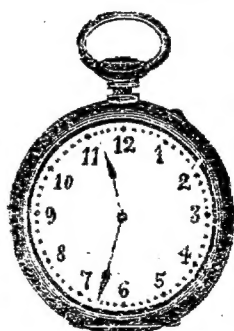

గెజల్ నాగర
14 సవరము యెత్తు
వెల రు. 30-8-0

మతియు వివిధములగు బంగారుగల, పెండింగలు, రాక్ష
కెక్కినగలు, మున్నగునవి ఈ కింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
దొరకును. కొనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక్ ఇండియా జావలెరి మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంక సాలపిట్టి, సామాకాళు శేట, మదరాసు
The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బీట్ ఆల్ వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింగ్స్ మార్కుగలది
పేరుపొందిన లీవరుపనితో చేయబడినది
తలమీదుననే లీగముకూడా వున్నది.
బహుమందర మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమై
నది దానికారణముచేతనే యేబహు
మానములేదు. బహుమానములు
కన్నా పెడియారముయొక్క పనిని
చూచి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన
వాచి పెట్టెసమేతము వెల రు. 2-12-0 మాత్రము.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ

నెం. 7. కోవ్ వెంకటాచలయ్యర్ సందు,
మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇతివృత్త రెండు సంవత్సరములు వెంకటేశ్వరి.

ఇం దన్ని జేతముల చరిత్రయు సులభముగు
భాషలో తగిన పటాలతో కళావైభవము
గును. చందాపద్ధతి సువిశేషమునకు రమారమి
600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ కుసుము లేదు. సువ
త్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
వలయువాడు:—గా. హానిస్కోర్త్ ముద్రాపు, ఎం. వ
చింతాద్రిపేట, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

పచ్చకమ్మరము	వెల	కుబం 1-కి	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరోజుగము	"	"	5-8-0
కన్నారి	"	"	30-0-0

అప్పుతొంజనా డి. నెం. 6, తియ్య శెట్టిపిట్టి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు
విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ
చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన,
మహామృదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర
మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్కాక నిపుడు లోకము
సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో
ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ
వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల
ము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యము
ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల, మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8
యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ
ములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములంద పూర్వ
ముగ నుండగలదు. పెద్దయొక్కతయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవ
త్సర వంశాంగము రంగులపటములు కిక్కిరేపుతైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదివ్యపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక క్రిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయుగోరువా రిచ్చటినుండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యా శా ణ గ ము కలుగ వచ్చును.
దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమూత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తింబు శెట్టిపిట్టి, మద్రాసు.

భరతఖండమునందలి పాఠశాల లలో నేర్వబడని విషయములు.

“ ఇండియన్ టెక్నికల్ జనరల్స్ ” పత్రికా సంపాదకులగు జానువాలేసు సి. ఇ. గారు మైసూరు ఎకనామిక్స్ జర్నలుపత్రిక ఏప్రిల్ 20వ తేదీన నీ వ్యాసమును వ్రాసిరి.

మధ్యవయసు దాటిన వారిలో చిన్నవాడు లే మధ్య సింపిన విద్యావిధానమును గూర్చియు ప్రస్తుతపు టనుభవమును బట్టి ఆవిద్యయు సంబంధించిన ఎటులుండనో యను విషయమును గూర్చియు వాలోచించువారు చాలతక్కువగు నున్నారు. ఇది ఆచరణసాధ్యముగాదు. ఏమనిన, నట్టివారు పాఠశాలను విడదవిన యంతరము క్రొత్తవిషయముల నేరకములు బయలుదేరి నవి. అయినను, అభివృద్ధి కవకాశముండవలెను. ఏలయునన, విద్యాసంబంధము గలవారిలో ప్రస్తుతపు విద్యావిధానమును గూర్చి ఏదో కొంతలోపమును జూపనివారిక్కడను కనబడదు. అభివృద్ధిని గోరువట్లు కొంత యసంతృప్తి యవసరమే యగును. ప్రస్తుతమున్న విధానమును నిరసించువారు మరెవ్వరూ నూతనవిధానమును కొంతమాత్రము గిగనో మన కానూతనవిధానమునందు నిరసము కలుగదు. పెక్కుమంది సమాజమునకే తెలిసియుండునని తలంపబడుకార్యములనుగూడ ననుమోలముగ చేయజాలని యుక్తవయస్కులగు శ్రీమణులు పురుషులనుగూడ మనము పెక్కుమంది ననదినమును చూచుచుండుము. దీనివలన ననేకపురుషులంతయుల యనుభవమునుబట్టియు ఆచారమును బట్టియు పాఠశాలలలో బోధించబడుచున్న విద్యావిధానమునుగూర్చి సంశయింపవలసి వచ్చినది. తమ జీవితకాలమునందు కఠిరకష్టము పడకుండ గల మానవాధికుల నేర్పవలయునని వెనక పాఠశాలలలోని విద్యావిధానము దేర్చిపెట్టినది. ఇప్పుడు విద్య నేర్చుట జీవితసంబంధముగు సర్వకార్యములను నాగరకతనుకూలముగ చక్కగ నిర్వర్తించగలుగుటకేయని యూహింపబడుచున్నది. కాని విద్య నేర్చిన వారిలో పెక్కుమంది నిరుపయోగులుగ కనబడుచుండుటచే నీవిద్యావిధాన ముత్తముగా నున్నదాయను విషయమును సందియము గలుగుచున్నది. వెనకలు పుల్లనైన చెక్కలేనివారి నెందరినో మనము చూచుచుండుము. వారు చక్కగ వ్రాయగలిగియుండవచ్చును. వాగుగ చాల నాటలనాడగలిగి యుండవచ్చును. సులువుగ కుట్టుపనిచేయు కలిగియుండవచ్చును కాని వారు చెక్కన వెనకలు పుల్లనయినదాగా పండ్లకో పీకేరేమోయను సందియము మనకు కలుగుచుండును. బాతునూరుట సోప బెట్టుకుండ కత్తెకు కడును బెట్టుట మున్నగు విషయములను గ్రహించుట బ్రహ్మవిద్యగాదు కాని ఈవిషయములు బోధింపబడకుండుట తోచనీయదు. ఒక బంగారపుట్టుకలో నది విడిపోకుండ బాగుగా ముడివేయుటకుకూడ కొంత నేర్వవలయును.

మన మందరమును చిన్నవాడు అలాడినంతటి దీపప్రకాశము చదివినయే యున్నాముగాని మనము నిత్యమును వెలిగించు దీపమునుగూర్చి మనకు బాగుగ తెలియనే తెలియదు. దీపమును సరిగ నమర్చుట, తల్లిని బాగుగా కత్తిరించుట, కత్తులను చిమినీలను కలిసిపోయినపుడు ‘మహిమ’ దీపములు వెట్టువాండ్రుచేయు లోపములు చేయకుండ సరిగ నేరుపరుచుట మున్నగు సంగతులు తెలిసినవారు మనలో నెందరుగలరు? దీపపురుగుట వైకృతినపుడు గాలిక్రిందనుండి బలముగ వీచుచున్నదనియు దీపము చిన్నదై పోయినపుడు గాలివైచుండి బలముగ వీచుచున్నదనియు మనకు తెలియదు. కిరణసాయలు దీపముండెన్ని చతుర్వారములైన నున్నవిగాని మనకు తెలియదు, మనకు నేర్వబడలేదు. మనకిష్టములు బాగుగా తెలిసికొనవలెనని దీక్షలేకుండుట కలననే స్వల్పములగు లోపములనుగూడ మనము గ్రహింపలేక ప్రతిసంకల్పమును లేక్కలేని లాంఛనుల నిరుపయోగములని పారవేయుచుండుము. నాలుగువీధుల మొగలలో జనుల యొత్తిడి హెచ్చుగానన్నప్పు డొకపీదనుండి మరెయొకపీదకి పోవుటలో మనకపాపము కలుగకుండ తప్పించుకొనుటకుగూడ చాలసంతసేర్పు మనకులేదు. ఎటుటకు చూచుటకుబదులు మనము వెనుకకో క్రిందకో ప్రక్కకో చూచుచుండుము.

ఏ ఈగవలన నెట్టియపాయము కలుగునో, ఏపాఠశాల నైన నేర్చుచున్నారా? ఇంతెందుకు మాయాజగ నిండ్లలో తిరుగునీగ ఎన్నిరోగములను కలిగించునో మనకు బోధింపబడుటలేదు.

రాత్రులయందు గాలిఎంతకుభ్రముగనుండునో ఎవరైన నెరుగుదురా? ఈవిషయము తెలియక ఎందరూ శుభ్రమైన గాలి లోనికి రాకుండ కిటికీలను తలుపులను దిగించుకొనుచు న్నారు. స్వర్ణదోపము కలుగకుండుటకు పగలను తాళకుండు

టకు ఆకుభ్రవస్తువుల నంటకుండుటకు భారతీయులెవ్వరైన కఠిన నియమమును బట్టియే అంగడులలోను మిఠాయి దుకాణములనుండును ఈగలాపదార్థములవై వ్యాధి ఎట్టి అనర్థములను కలిగించుచున్నవో మనము గ్రహింపవచ్చును. ఎవరి మట్టుకువారు తమ ఇండ్లకు చాల పరిశుభ్రముగ నుంచుకొన గలుగుదురు. ప్రారంభ పాఠశాలలో నీవిషయములను బహు జాగరూకతతో నేర్పవలెను. ఏదో అర్థముగాని పదములకు కొన్నిటిని చెప్పటవలననున్న గోడుకూడ చెడి యనర్థకము వచ్చును.

ఈ దేశములలో నీటివలన కలిగిన వ్యాధులవలననే పెక్కుమంది మృతిచెందుచున్నను నమలు చేయవు కాల్యము మున్నగు ప్రదేశములను బీదలేగాక ధనికులును విద్యాధికులును గూడ పాడు చేయుచున్నారు. ఒకనూరిని త్రవ్వించిన పిమ్మట మధ్యమధ్య కొన్నికొన్ని కాంతులను జేయుచున్నవో నానూతిలోని జల మపశుభ్రము కానేకాదు. మనవ్యాధాజలము పూర్తిగ చెడిపోవు వరకును దానికెట్టిపిగ్గాటులను చేయ నేచేయరు. నూతిలోనినీరు పాడుగాకుండ దానిపైని మూత వేయుటకు మనవారంగీకరింపరు. దానికి ఎండతగిలవలె నను నొక పిచ్చినమ్మకమును కలిగియున్నారు. మనదేశమున ననాధలకు విద్యనేర్పు పాఠశాల లెన్నియోగలవు. వీరిలో దిక్కులేని బాలురకు కొన్ని సంవత్సరముల కన్నవత్తము లిచ్చి పోషించుచున్నారగాని వీరిని పాఠశాలనుండి పంపిజేయు లోపున వీరికి జీవసాధానములగు వంటచేయుట, బట్టుచుకుట, కుట్టుపని, జోళ్లను, సామానముల కిటికీలను గిన్నెలను ఇండ్లను, శుభ్రములను మున్నగువలను మున్నగు పనులను నేర్పుటలేదు. మామూలుగ మనముతిన చిల్లరకన్నపులైన నెలులవచ్చునో వారికి తెలియదు. ఇట్టిపాఠశాలా సంబంధముగు గృహకృత్యములయను విద్యార్థులచేతనే చేయించవలెను. అట్టి పాఠశాలలకు చేరి తోటలుండవలెను. విద్యార్థులందరు నాలోలలో పనిచేయవలెను. అచట మొక్కలేము. పెరుగునో వాని కాహార మెటులచేయనో మొదలగు సంగతులను వారికి నేర్పవలెను. లేనిపోని యటలాడుటయందు వినియోగించుకాలములో కొంతకాల మిటుల వినియోగించిన చాల లాభికారియగును.

కష్టపడి పనిచేయుట యగౌరవము నొకదుర్భావము దురదృష్టమువలన హిందూదేశమున వ్యాపించియున్నది. కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము బొంబాయి రాష్ట్రమున పరెణవద్ద పాఠశాల కొరకు ప్రత్యేకముగ నొకయశాధ పాఠశాల ఏర్పరపబడినది. తగిన యశాధ బాలురను బాలికలను చేర్చి వారికన్నవత్తములనిచ్చి చదువు చెప్పుచుండిరి. పాఠశాల ప్రారంభింపబడిన కొద్దిరోజులకే పిల్లలు కట్టుగట్టిరి. కారణమేమని చూడగా ఎవరిజోళ్లను వారు శుభ్రము చేసికొనడని పాఠశాలధికారి యజ్ఞాపించిన దవమానకరమని యా పిల్లలూహించుటయే కారణమని తేలికది. అప్పటి గవర్నరుగారా పాఠశాల కేటకు తటస్థించినవో ‘మిజోళ్ల’ను మిరుగు శుభ్రముచుకొనుటయే యవమానమని మిరుహించుచున్నారు. నేను ఈటను, హో మొదలగు పాఠశాలలో చదువుచున్నప్పుడు ఇతరపిల్లల జోళ్లనుగూడ నాచేత బలవంత పెట్టి శుభ్రముచేయించెడివారని చెప్పియుండును. అట్లు చేయుచుటవలననే అపనియందు మన మారితేన వారగుదుము. ఇట్టిపనులను చేయుటయు మాటలను ముల్లెల నొక వోటనుండి మరియొక వోటికి కొనిపోవుటయు నీచములని నా కరులే బోధించుచుండును. యజమానులుగూడ ప్రోత్సాహము చేయుచుండును.

ఉష్ణమునుగూర్చి ఎన్ని విషయములు విద్వంసుల బోధింపవచ్చును. ఎండ వేడిమి, గాలి వేడిమి, కిరణముల వేడి, వేడి అన్నవి, నిప్పు వేడి, కిరణసాయలు దీపము, స్టాండు దీపము, మరుగుచున్న చమురునుగాని నీళ్లనుగాని గలపోతము, ఉష్ణమును కొలుచు యంత్రముమున్నగు సాధనములతోనే ఈవిషయమును బాగుగా బోధింపవచ్చును. మనకి వేడితో నధిక సంబంధ మనుదినమును కలుగుచునేయుండును.

విద్య చెప్పవలె ముఖ్యముగ బీదలకు విద్యలకు అవసరమని మనమిప్పుడు ప్రతివారినోటను వినుచుండుముగాని బోధింపదగిన విషయమేదో చక్కగ చెప్పించువారేకనబడరు. ఈమాను హెచ్చించుటకు తగిన విషయములను బోధించుటయే వీరి యుద్దిష్టాయమోవో ప్రారంభ పాఠశాలలోనివారి కీవిద్య ఎట్లుపడకరించును. పనివాండ్రలో ప్రాథమిక విద్య నేర్చినవారు తక్కిన వారికన్న నేవిధమునైన ప్రత్యేకము పడయగలిగిరా? బీదలకు విద్యనచ్చుటయే దేశోద్ధరణమున కవసరమైయుండగ

వారు నిరుత్సాహులై యున్నారు. కాన నిప్పటి విద్యావిధానమున గల లోప మేమని విచారించుట యవసరము. బీదలు చదువుకొను కాల మత్యల్పము. పిమ్మట వారు గ్రంథములను వార్తా పత్రికలను చదివి చదువుకొన్న సంగతుల నభివృద్ధిచేసి కొనజాలక వానిని మరదిపోవుచునే యుండును.

ఉపాధ్యాయులు తమ తెలివితేటలనుబట్టి పిల్లల తెలివితేటల నూహించుచుండురు. ఈపల్లవాడు మంచి కుశాగ్రబుద్ధి యని లేనిపోని తెలివితేటలు వారి కాకోపించుచుండురు. కాన ప్రస్తుత కాలానుగుణ్యముగ విద్యార్థులకు విద్య నేర్పవలయు. ఉపాధ్యాయులకు బోధనాభ్యసనపద్ధతి సకరింపబడ వలయును. ఈపనులు సభాశాలలో నూర్చిని యాలోచించిన సాగవు. ఆయాపనులనుచేయు పనివాండ్రో నాలాలోచింప వలెను. పనివాండ్రు కట్టివిద్య యవసరము. లేఖకుల కేవిషయములు నేర్వబడవలెను. ఒకకార్యాలయమున పనిచేయవచ్చిన లేఖకుడు ఉత్తరములను కాపీయింపు పుస్తకమున నకళ్లను శుభ్రముగ తీయుటకు నేర్చియుండవలెను. ఆసీరాను చేయగలిగియుండవలెను. కొందరు లేఖకులు తమకుపని నిప్పించవలెననికోరుచు వారీయు విజ్ఞాపన పత్రికమునందె పదములకూర్పు వ్యక్త్యస్థముగ నుండును. ఒకచిన్న బిల్లునైన నతడు వారీయ జాలడు. తపాలకచేరి విషయము లతరికేమియును తెలిసి యుండవు. కవచమీద విల్లనంటించుటయైన సరిగ తెలియదు. ఇటులే అడుపిల్లలకుగూడ తగిన జ్ఞానమేమియును విద్యాభ్యాసమువలన లభించుటలేదు.

కాన విద్యాభ్యాసవిధానమును బోధనాభ్యాస విధానమునుగూడ సకరింపబడవలెను. ప్రారంభపాఠశాలలోపాధ్యా యునకుతగిన జీతమును అభ్యాసమునుగూడ నొసంగబడుటలేదు. లేఖకులకు కార్మికులకు నొసంగబడునంత జీతమైన నీయుపాధ్యాయుల కొసంగబడునంతవరకును ప్రయోజనము కలుగజాలదు.

కార్మికులకిట్టివిద్య నేర్పబడకుండుట కలననే పరిశ్రమలు బాగుగ కొనసాగుటకుకూడ నభ్యంతరము కలుగుచున్నది. హిందూదేశపు పనివాండ్రకు గ్రహించు నేర్పురట్లు వగ నున్నది. ప్రతి విషయమును తెలిసికొనవలెనను కుతూహలము శ్రద్ధ చిన్నప్పడే బాగుగా కలిగింపవలెను. అట్లు కలిగిన వో నది స్థిరపడును. సింధుదేశములో నుపాధ్యాయులకు జీతము తక్కువగుటవలన నందరును గుమాస్తా పనులకు పోవుచున్నారనియు ఉపాధ్యాయులు దొరకుటలేదనియు తెలియుచున్నది. కాన విద్యాపాఠశాలకువారి విషయమును బాగుగా గ్రహించిన గాని వారిందులకు వినియోగించు ధనమంతయు ప్రయోజన రహితమే యగుచున్నది. ఉపాధ్యాయులకు తగిన జీతము అభ్యసనము నొసగబడవలెను. నూతన విధానమున విద్య పిల్లలకు నేర్పబడవలెను. ఇట్టి ఏర్పాటులు జరిగిన గాని ధనవంతులగు వారు విద్యా విషయమున నెంతధనము దామిచ్చిననువారు పేరు ప్రఖ్యాతులను గడించుట కిచ్చువారే యగుదురు. కాని దేశోపకారులు కాజాలరు.

ఆంధ్రభారతీనిలయముపలివెల - “ది 28-4-1915”

సం॥ బుధవారము ఉదయమున 8 గంటలకు ఆంధ్రభారతీ నిలయము వారివలన నొకసభ జరపబడినది. ఈసభలో యాసభా ప్రకర్తనవిషయమై వెనుక వ్రాయబడిన కొన్ని విధులను సంస్కరించి కొన్ని క్రొత్తవిధులనుకూడ ఏర్పరపబడినవి. ఇదివరకీలయమునకు అభ్యర్థులు లేకపోవుటవలన సభాకార్యములు నెరవేరుటలేదని కనిపెట్టబడినందున మ॥ రా॥ రా॥ కూచిమంచి సాంబశివరావుగారిని అధ్యక్షునిగ నేర్పరచడమైనది. కొత్త పేట వెకండరిస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులగు మ॥రా॥రా॥ అన్నంగి వెంకయ్యపంతులు మున్నగువారును బ్రహ్మశ్రీ కన్యపురి రాజశోగిశాస్త్రిలు మున్నగు మరొకందరు విద్యాంకులును ఈసభ నలంకరించిరి. ఈనిలయమును ఇదివరకు 150 గ్రంథములు అలంకరించుచున్నవి. ఇకమాండు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు విశేషముగ సుందితముచేయవలెనని సభవారు తీర్మానించిరి. ఈవంకల్పము ఈశ్వరాను గ్రహమువలన త్వరలో నెరవేరుగాక! అని సాంబశివరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

మాడుగుల యేస్టేటు. - జమిందారీలు లభనరణం కాబట్టి యేజిస్ట్రీకి సంబంధింపని యా యేస్టేటు భాగమును కొన్నివాద్యనవారి యధీనముచేసి విశాఖపట్టణము జిల్లాకలెక్టరా భాగమును మేనేజిమెంటు కాజ్ఞాపించెడినది. ఏజెన్సీభాగము విశాఖపట్టణమునందలి గవర్నరుగారి యేజెంటున కప్పగింపబడుటకుకూడ నాజ్ఞాపించబడినది.

మరణనార్తలు. — ఈనెల 1 వ తేదీతో సంక్రమణ
వారమునందు చెన్నపురి సరిహద్దులలో, యూరోపియను, 6
ఈస్టిండియనులు, ౧౫౫ దు హైందవశ్రీ ప్రభులు, 274 మంది
హైందవులు, 48 మంది మహమ్మదీయుల మొత్తము 313
మంది చనిపోయినారు. వీరిలో ౧౫ మహాచక్రములవల ౧
ఎం. టెక్ జ్యోరములవలన, 7౧౮ మంది యితరజ్యోరములవలన
72 మంది ప్రేమగుంబంధమొగ వ్యాధుల (వికేచనముల) వలన
౨౧౨ మంది యితర కారణములవలనన చనిపోయినారు. ఇతర
కారణములవలన చనిపోయినవారిలో 5౫ మంది జ్వరము
చనిపోయినట్లుగా నున్నది.

21 వ చెన్న రాష్ట్ర యమహాసభ.

రెండవదిన చరిత్ర.

ఈనెల 5-వ తేదీన తిరిగి రాష్ట్ర యమహాసభ 12-10 నిమిషాలకు పురమండలమున సమావేశమైంది. కలెక్టరుగారిచే రామచంద్రరావుగారు సభకువచ్చి శ్రద్ధా వినుచుండిరి. నిన్నటిదినమున విషయ నిర్ణయభలో నామోదించబడిన తీర్మానములను చూపుచుటకు నిశ్చయించిరి.

ప్రథమమున ఆగ్రాసాధిపతిగారు గోపాలకృష్ణగౌడ్ గారి ఆకాల మరణమును గూర్చియు, వారి సుకుటుంబ తీర్మానములను గూర్చి యిచ్చి వారి భావకాంక్షలను చెప్పుటలో నొక ప్రతిమను వెలువర్చుటను, సింధూనీరక సంఘము నిర్విఘ్నముగా జరుగుటకు తగిన సహాయమును సమర్థమును ఈసభవారు తోడ్పడుచున్నారని, అనితీర్మానము చేయ బడినది. సభ్యులు తమ సమీక్షలను తెలుపుటకు సూచనగా ఆందఱును లేచి నిలబడిరి.

2-వ తీర్మానము.

మన రాజప్రతినిధిగారు రైస్ శ్రీ హర్షింజ ప్రభువుగారు మనదేశమున వదిలిపోవుటకు సమయము వచ్చినందున వారిని ఇంక కొంతకాలము మనదేశమున పరిపాలించ నిజమనెనని తొనరవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఈవిషయము ఆగ్రా సాధిపతిగారు చక్కగ సుపర్యవించిన తరువాత ఆందఱి యామోదమును బడసి తీర్మానింపబడినది.

3-వ తీర్మానము.

శ్రీగంధిగారు వారి ధర్మపత్నియగు కస్తూరి బాయిగారును మనహిందూదేశముల ఆత్మగౌరవాగ్ధమైన సమస్తకష్టములను బడి ఆమోహమైన స్వార్థత్వాగమము జూపినందులకు ఈరాజసాధాని ప్రజలందఱు తమ సంతోషమును వెలుపుచున్నారు.

ఈతీర్మానమును జి. నరేశముగారు గంధిగారి విషయమై ముచ్చటించుచు తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

దీనిని జి. కేశవంకరముగారు బలపఱచిరి.

తరువాత శ్రీమతి ఆనీబీసెంటుగారు గంధి దంపతులను గూర్చి వారితోగమునుగూర్చియు, శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి యొక్క సహధర్మిచారిణీచర్యనుగూర్చియు సభ్యులనునంబులు కరగిపోవు నట్లుపర్యవసించిరి.

తరువాత సభ్యులందఱు నీతీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఒప్పుకొనినట్లు నూచించుటకు లేచినిలబడి వారికి తమగౌరవమును గమపఱచిరి. అనంతరము శ్రీమత గంధి మహాశయు లిట్లు విన్నవించిరి. గౌడ్గారు నాకు గురువులు వారికల్ల నే నేను బాగుపడితిని. వారియందర్భయమునా జీవితమంతయును విహరింప నందుకొన్నాను. ఉంచుకొందును. నామనవి యేమనగా మమ్ములను మీరు నెలచేయవలెను. మేము దక్షిణాఫ్రికాలో చేసిన పని నంతయు మరచిపోవలసినది. మీరు మమ్ములను పొగడుటచేత మా బుద్ధి చెడిపోవును. మేము చేయ దలచుకొన్న కొద్ది సేవకుమాత్రం చేయలేకపోవుము.

మరియు నిన్న ఆగ్రాసాధిపతిగారు చదివిన ఉపన్యాసము సభలో చదువుటచేత ఎక్కువకాలము పట్టుచున్నది. కాలమువృద్ధమగుచున్నది. మరి ముఠముగూడ నాగ్రంథములకై నిష్క్రమించుట చేయుచున్నాము. కావున నీక ముందైనను సభలలో పెద్ద ఉపన్యాసములను చరవక వారికిఁగూఁధనము వ్యయముచేయక ఉంచుకొని కొరచున్నాను. నే నీవిషయము గుర్తుగాజెప్పవలయుననినాను కాని, ఏలకొనియిప్పుడు బహిరంగముగా జెప్పవలసినందులకు నన్ను మన్నింపుడు. నేను ఎవరిని ఆగౌరవపఱచువాడనుగాను అట్టి దానికి నా హృదయము వోటియ్యదు. అని విరమించిరి.

4-వ తీర్మానము:—

అందుకై గాన్ధీయనుకు ఒక కాసన నిర్మాణసభ నిత్య నిశ్చయింపగా ప్రభువుల సభవారు దానికి తమ అనుమతమును జూపినది సమంజసము కాదనియు తిప్పిక ఒక ఆలోచన సభ నిత్యవలెని కొరకులలో నీ సభవారు తమ పూర్తిమైన ఆమోదమును నిచ్చుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము. కె. వి. రెడ్డి వాయుకుగారు ఉపపాదించిరి.

ఎన్. చంద్రశేఖర గారు, వి. జె. కె. అయ్యంగారును బలపఱచిరి.

శాశ్వత సెటిల్ మెంటు

ఈరాజసాధిపతిగారి రయిత్యై భూములకు! శాశ్వతముగా సెటిల్మెంటు చేయవలసింది. వీలుపడనిచో ఆరవది

సం॥ ల కొకసారి చేయవలసింది. అప్పుడైనను ధ్యానశ్రు ధరణి పెరిగి శ్రుతి చేయవలయును. మఱియు రూపాయికి రెండు అణాలకంటె నీస్తు వృద్ధిచేయ కూడదు. యోగములను కాపాడు యోగముగా చేయవలసిందిని గతర్ష మెంటువారు ప్రార్థింపవలయున్నాడు.

ఈతీర్మానమును గా. రామానుజాచార్యులగారు పాదించిరి! పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు రయతుల జేయమనకును, కాంతిని ఎంతయవసరమో చూపిరి. గతర్ష మెంటువారు మన ప్రార్థనల నిష్పన్ను, పాటింపకపోయినను, మనమధైర్యపడక యేటేట నీతీర్మానమును తీసికొని రావలయుననిరి. అది నా రాయలగొడ్డెగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. తంజావూరు పురవాసి ఎన్. శ్రీ. శర్మగారు 60 సం॥ ల కొకసారియును' అనుమాటలకు దీనినే "శాశ్వతముగా సెటిల్మెంటు" చేయ వలసినది. అకమాటలనే నుంపుడని యొక సవరణ నుపపాదించిరి. వారు సెటిల్మెంటు చారిత్రమునంతయు జెప్పి ఎట్లు పూర్వపు రాజ ప్రతిభలు, స్టేటు సెక్రటరీలు ఇట్టి యుద్దేశమునే గలిగి యుండినదియు జూపిరి. ఈ సవరణకు బలపఱచుచు ఎ. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు యుక్తియుక్తముగా బ్రసంగించిరి.

ఈసీటిలో పురమండలము విద్యుచ్ఛక్తిగూడి కొరకట్టును నది. గొప్ప భూస్వాములు, రయతులు 60 సం॥ ల సెటిల్మెంటులతో నెంతమాత్రము తమకు మరేమిట్లు తలలనాడించుచుండిరి. సభాసభలును వారి పక్షముననే యుండు చిన్నామల నేకములు పొడగట్టెను. సభాసభికమైనను లాయర్లు ఒకరి ముఖము నొకరుచూడ మొదలిడిరి. వారిలో గొప్పవారికి వ్యతిరేకముగా ప్రసంగించెదరామని అనుకుచున్నారోయిట్లు ఒకరి ముఖము నొకరు జెగుతో జూడ మొదలిడిరి పిడుగుపడినట్లు బి. పట్టాభిరామరెడ్డిగారి కంఠవాదము మ్రోగ సాగెను. ఆ సభాసభులంద రత్యంతాసక్తితో విస మొదలిడిరి. సభాసభికమైనను వ్యాయవాసుల యభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడబూనుట తమకు కష్టమైనను రైతులపక్షమున తాము ప్రసంగించి తీరవలయుననిరి. 60 సం॥లు సెటిల్మెంటులుచేసి, నరయతులు తమకుఆమితముగా పుచ్చుకొని యగునని భూమి: బాగుచేయవలెననిరి. అడిగినప్పుడు కడుపు నిండునట్లుడగవలయునగాని ఆరాకలితో ప్రికొండకూడదనిరి. వీరి యుపన్యాసభోగినిబట్టి ఉపపాదించబడిన తీర్మాన మేక గ్రీవముగా సభవారివలన నంగీకరింపబడునట్లుండెను. ఆస్వాసు వారు లందఱు న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారి కై పునకు దృష్టిగొడ్చిరి. శ్రీ పంతులుగా రింగ్లీషులో సుపర్యవసించిన యెడల నిష్క్రమించవలసినందులకు తేలుగునప్రసంగించుట గమనింపవలసిన విషయము. ఇంతవఱక 60 వ రేక గ్రీవముగా నంగీకరించిన తీర్మానము ఇంగ్లీషున జరిగెను. కాని భిన్నాభిప్రాయము లంకురించిన తీర్మానము వచ్చినప్పుడు ఇంగ్లీషుభాష అంతగా యుపయోగ పడలేదు. రయతులు ఒక్కొక్కరు లేచి దేశభాషామృతములో సభాసభుల నోలబడించినపుడు ఇంగ్లీషుభాష అంతగా పనికిరాని పనిముట్టుయ్యింది. ఇప్పటినుండి ఆందఱును క్రాసీము తెలుగుననే ప్రసంగించవలెననిరి తెలుగులో సుపర్యవసించిన సుబ్బారావు పంతులుగారు తమకుశాశ్వతపు సెటిల్మెంటు కావలయునని సెలవిచ్చిరి. కాని దానిని గతర్ష మెంటు వారంగీకరింపలేని యెడలవిషయముగా నుంచబడినదనిరి. మొట్టమొదట పాలకులు పర్యవేంటు సెటిల్మెంటునుచిదని చెప్పినను తరువాత నానుభిప్రాయమును మార్చుకొనిరి. వారి కారణములు (1) ధరలు హెచ్చయి నపుడు ప్రజలనభివృద్ధికి తెచ్చుటకయి ఎక్కువకష్టము వారిరాధములనుండి వసూలు చేయవలయును. (2) వంగదేశమందు పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు వలన ఎక్కువకష్టము వసూలుగాక ప్రజలయభివృద్ధికిభంగము కలుగుచున్నదని గతర్ష మెంటువారి యభిప్రాయము. ఈ సంగతి రిపక్రభువు కాలమందు గట్టిగాచర్చింపబడెను. శ్రీ వారు 1 రూ॥ ధనములో 2 అణాలు తీసికొనవలయునని యొక సులభభాషామును జూపినను అది కొనసాగింప బడలేదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కెక్కు స్వాతంత్ర్యముకావలయునను దినములలో, రయతులను, భూములను గతర్ష మెంటువారే చేతియందుంచుకొని అన్ని లాభములను వారే పొందవలయునని వాదించుటకు దివ్యులలో శాశ్వతపు సెటిల్మెంటు లభించుట ఉద్దేశము. నీయమము

సభలో సయ్యము "60 సం॥ ల కయన" సెటిల్మెంటు చేయవలసి యీర్మానముచేసి బడుచున్నదిగాన అట్లులేనియిచ్చుటకు చేయవలసింది. శ్రీపంతులుగారి మాటలు ఆదరణముతో వివరించుటగాని సభాసభుల మనంబుల రమిం. జేసుకొన్న అంతట దారామార్గమైదు శాస్త్రిగారు సభాసభిక శ్రీకె. కరతాశక్త్యులతో పురమండలము మ్రోగెను. వారు ముఖమున మ్రోగుకంతముతో నిట్లుచెప్పిరి.

"నేను శ్రీ త్రియముదాడను నాకు అన్నిరకముల భూములన్నవి. నేనురయతుల చేతసాగు చేయించెదను. నూరుసంకల్పరముల కొకపద్యాయము సెటిల్మెంటునుదానిని వారొప్పుకొనను. తాముచెబుటనూడ్చి సాగుచేయు భూమి యొక్క ఫలము తమదికానని వారికి భయమున్నంతవరకు భూములెట్లు బాగుపడును? మనము స్వపరిపాలనము నడుగుచున్నాము. అదివాచ్చిరా? కాబట్టి అనుగు నపుడు లోపము లేకుండ నడుగుట మనకర్తవ్యము.

కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు సభాసభికవలంక రించుచున్న ప్రముఖులంతారాత పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు కావలయుననే ప్రబోధించుచు దనియు, అంతరాత్మను పాటింపక 60 సం॥ల నివరకు పెట్టుట ఆసంగతమనియు, కొద్ది కొద్దిగా అనుగుట తగదనియుజెప్పిరి. మనకుకావలసినవన్నీ వచ్చినవిగనుక ఇదిరాదాయనియుజెప్పిరి. "రయతు లై శ్రీ ర్యంతలయియున్నారనుట మధ్యభాగ్యంతమయిన దని విలువబడు గుంటూరుజిల్లా తెనాలితాలూకాలో నిరయతులు గొంతులోను అప్పలలోనున్నారని పరపరిసంఘముల ఇన్ స్పెక్టరువ్రాసినయున్నాడు గాన యిచ్చిదజ్జిలాల రయతుల సంగతిచెప్ప నదసరములేదు. 60 సం॥ల సెటిల్మెంటువలన వీరివీటిలాగుపడ నేరదు. ఇప్పుడున్న సిస్టరుగృహముగానన్నది దానినేతగ్గించుటకు మనమందఱును నైకకంఠ్యముగా బోరాడవలయునుఅనిపంతులవారనిరి. అట్లులేరహిమానుసా హెబుగారి ఉపన్యాసము అంతమయినను తానుచూచుకొనించినది. ఆయన యిట్లుచెప్పెను "ఈపన్నులనుభరింపవలసినదిరయతులు లామర్లు, పురపాలకారు. 500 రూ॥లకు లాభాయముగల రయతు నూరురూ॥లకు పన్ను యియ్యవలసి వచ్చుచున్నది. 1000 ఆదాయముగల వర్తకుడు, ఉద్యోగి, లాయరుయయ్యవలసినది 20 రూ॥లకు ఇకకంటావన్నుట్టుకే తరయతు భూమి పండిమన పండకపోయినను భార్యనగలను అమ్మయైనను ఒక పులను పోగొట్టుకొనియైన, చెంబులను వేలమువేయించుకొని యయిన పన్నులను కట్టవలయును. రెమిషన్ అడిగినపుడు "సకాలమునకు అర్జీ చేరలేదని" అనేక విజ్ఞాపనములు కొట్టి వేయబడుచున్నవి 1000 కి 95 మందికి దేశములో చదువు రానప్పుడు అర్జీలు వ్రాసియుచ్చుటకు ఎంతమందిగలవనపు నేన్వేవాదు గతర్ష మెంటుకొలుపుతో 10,000 రూ॥లకుల మీద కురిసినారు అర్జీలు వ్రాసినయెడల తొలగింపబడుదు 60 సం॥ కొక సారి సెటిల్మెంటును కొరకు న్యాసముకాదు" క॥ వెంకటరెడ్డి వాయుకుగారు గతర్ష మెంటువారు పర్యవేంటు సెటిల్మెంటును ఒకసంగము సభిమాత్రమున భయపడవలదని చెప్పిరి. వంగదేశ విభజనను సిరొంకేమని మార్చెభువు పలికెను. కానిసిరొంకేమను అసిరొంకేమగా మార్చింజి ప్రభువు చేసెను. ఆదేవిధముగా పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు సయతులు అసిరొంకేమగ. కాలక్రమమున మారగలదుబోదు"అనుకుకొనిన వారికి అది ఎక్కడ వట్టుచున్నదో తెలియును. ఎక్కువ పన్నులు వసూలుచేయుటకయి వర్తకులందఱు లాయరుండగా బీదరయతులు అధికముగా సొదుకీయవలయును? విశేషాదాయముకలవారు ఆదాయపున్ను 1 రూ॥ లో 6 పయినలే ఎందు వలన భరింపవలయును? రయతులపన్నులు సముక్తము భూముల మీదకలదు. రయతులపన్నునది రయతులు. సరకులు పంపి, ఫన్సుక్లాసు, రెండగ్లాసులలో పొల్లుముగా ప్రయాణము చేయవలసి విద్యాధితులు, వక్లిల్లు, వర్తకులు. పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు సిరొంకేమగొదు. బోయరు యుద్ధములో, హిందూదేశపు ప్రైవేటుల తీసికొని వెళ్లినది. అవ సరమునుబట్టి ఇప్పుడు యూరపుకును లోకములో నన్ని భాగములకును పంపుచున్నాను. బోయరుయుద్ధము నాటిసిరొంకేమ, ఇప్పుడసిరొంకేమకాలేదా. కాబట్టి పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు వచ్చునంతవరకు మనము సుక్రమాంధోళనమును విడువరాదు.

హైదరాబాద్కీయ జి. వి. వేంకట రామయ్యగారుగారు సవరణవలన లాభములేక నడుచుచు యజువుచేతు బూసిరిగని వారిమాటలు సభాసభకు కంగీకృతములు కావయ్యెను.

ఈ సమయమున రామానుజాచార్యులగారు (మొట్టమొదట తీర్మానము నుపపాదించినవారు) మాతాత్తుగారిది యిట్లునుడిచిరి.

నిన్నటిదిగము సాయంకాలము రివిదిని చాటింది
నెంటు పూడాఫీమహా అదిపూడి సావింతున జన్మము
దయాకిర విజయము అను హరికథా క బోధిపాంతములలో
చిరి. వందలకొలది ప్రజలు వచ్చియును అనేకవందల శిశు
గారికి హరికథలు చెప్పుటలో గల
చుట అనవగరము. నవ్యులందఱు మాధవు.
లాడి రనుటలో నతిశయోక్తి యదము జన్మగుమను

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 6-తేది

గురువారము.

నెల్లూరు సంఘసంస్కార

సమావేశము.

మన సంఘసంస్కార సమావేశములలో నిక్కుచు నెల్లూరున జరుగుచుండు సమావేశ మొక రీతిగా నూతనయుగమును ప్రారంభించుచున్నది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులయిన చెంగయ్యగారు రనేశ మహానుభావునిపద్ధతి ననుకరించి సంస్కారపక్షముగా గతకాలమున జరిగిన ప్రవృద్ధిని వర్ణించు కొనుచు వచ్చిరి. సమావేశమున నగ్రాసన మలంకరించిన మహాదేవశాస్త్రిగారు నూతనపథమున తమ యువన్యాసమును గావించిరి. ఉపన్యాసవిషయము వివరించుటకు ముందు వీరినిగురించి రెండుమాటలు తెల్పుటయు నాయువన్యాసమునకు వన్నె నియ్యగలదు. వీరు నెల్లూరునుండలమునకే చేసినవారు. ఆంధ్రులు. కార్యబలముచే మైసూరున నున్నవారు. అచ్చటను ప్రభుత్వాధికారమునందలి గ్రంథభాండా గారమునకు నధ్యక్షులు. సంస్కృతమున పండితులు. అనేక గ్రంథపరిశోధనమొనర్చి తమశక్తిని నూతనగ్రంథనిర్మాణమునకు వినియోగించుచున్నారు. ఆంగ్లభాషయు జక్కగ నెరిగినవారు. మైసూరు యువరాజుగారు పాశ్చాత్యవిజ్ఞాన హామచే తమ సంస్థానమున సంఘసంస్కారాభివృద్ధికి పాటుపడుచుండ వీరు వారికి లోకై పౌరస్థ్యసిద్ధాంతముల చేతనే సంస్కారము సాధనియమని పాటుపడి సంస్కారప్రపంచము విజృంభింపుముకాకుండ హైందవ జాత్యను కూలమై యుత్తమ ఫలప్రదాయకమగు నష్టనిర్మూలకు పరిశ్రమచేయు చున్నారు. ఇటీవల నేర్పడియుండు సంస్కారపక్ష పండిత మండలిలో వీరు ప్రముఖులు. శాస్త్రయుక్తముగా సంస్కారములను సాధింతుమని పూనుకొనియుండు న్యాయమూర్తి సదాశివయ్య రేత్యాదులకు వీరుగురుస్థానమునఁ దుందురనిన తప్పుగా నేరదు. అందుననే వీరు నెల్లూరుసమావేశమున నొనర్చినయువన్యాసమునందవ సంఘాధారములను సూక్ష్మముగా బహిరింప దొరకొనిరి. మన సంఘ జీవనమంతయు మతాధారములపై నికబడినదని నుడివివేద మతమును వివరించువారైరి. అందులోను విభేద మొనర్చి మొదటివేదమును భగవద్గీతను మాత్రమే సర్వ హిందూమత సమాదరణీయములనియును తక్కుంగలవి వాని తరువాత నభివృద్ధియైయంతిలక్షణాధారములుకావనియునుండించిరి. నర్మశ్రమధర్మమననదిమనకుధర్మమనిచెప్పివర్ణముచేసిన గురునకును ధర్మమునకును ప్రత్యేక వ్యాఖ్యాన మొనర్చిరి. ధర్మమనగా నెరిగి తదనుగుణముగా ప్రవర్తించుట నెనియు నకృత్యకాలమున నెరుంగుటకు ప్రయత్నించుటను బ్రాహ్మణులు యొకే నియు కాలానుగుణముగా

ప్రజలకి వృత్తులు హెచ్చైనకొలది విభేదము లేర్పడనియు నంతట మొదట సరళముగాను పివవ బలవత్తరము గాను వేరుపాటులు సంభవించెననియు చండాలాదులు కూడ మొదట బ్రాహ్మణులుగానేయుండి దూర భేదము వెడలిపోయి వర్ణధర్మమును మానుకొనినందున వారు బాహ్యులయై రనియు వచించిరి. ఇది చారిత్రకముగా సరియైన నిర్వచనమని శాస్త్రులవారి యభిప్రాయము. దీనిని కాదని వాదించువారుండకపోరని మానవ్యము. సంఘస స్కారులు నిజముగా జాతీయాధారములపైనే తమ నిర్మాణములను కట్టుకొనిరావలెను సాధ్యమగువరకు పూర్వపు శ్రుతిస్మృతులసహాయమును గొనవలెను. మహాదేవశాస్త్రిగారివంటి వారు వానియందు మనకు గావలసిన యన్నిసాహాయ్యములును దొరకగలవని నిరూపించుటకు సంతసింపచున్నాము. అయిన నిన్నిటికంటె మహాదేవశాస్త్రిగారు చూపునట్లు శుద్ధపూర్వాచార పరాయణునేకలు ముఖ్యముగా నొక్కటి రెండు విషయములనుమాత్ర మొప్పుకొనక తప్పదు. మన శాస్త్రములే కాలానుసరణముగు మార్పుల నొప్పుకొనుచున్నవి. వానిలోనే అట్టిమార్పులు కలిగినవని యందరు నంగీకరించుచున్నారు. నోదినము మన పూర్వాచార పరాయణులు రజస్వలా వివాహపుట్టు కూడదని యెంతభసముగా నెన్నిసభలు జరిపి యుద్ధోషించుచున్నను గ్రంథస్థ వర్ణవిభేదములను పాటించుచుండలేదు. మన పరిస్థితులు తమ సహజబలముచేత వర్ణవ్యత్యయములను తగ్గించుచునే యున్నవి. ఎట్లు తగ్గించుచున్నవనటను సూచించుటకు మహాదేవశాస్త్రిగారు ఒక జాబితా నిచ్చియున్నారు. వారు చెప్పినట్లుమతమునగా వట్టియాచారములలో లేదనియు అది మానసికస్థితికి సంబంధించి నడవడితో కూడుకొనినదిగా నున్నదనియు హైందవులు క్రమక్రమముగా గ్రహించుచున్నారనుట నిజము. ఆశ్రమ విషయముల నాలోచించినను నీసిద్ధాంతమే తేలుచున్నది. నేటిదిన మాశ్రమవిషయములు పాటించు బ్రాహ్మణు లెందరున్నారు? వానప్రస్థమునుగాని సన్యాసమునుగాని స్వీకరించినవా రిగులో నెందరు? నిజముగానిక్కాలమున నీయాశ్రమముల మరగ నుజ్జీవింపజేసినవారు వర్ణమునగా ధర్మమునగా మహాదేవశాస్త్రిగారి యర్థమున నంగీకరించిన గోకల్, గంధీత్యాది మహాపురుషులే కాదే! హైందవస్త్రీల స్థితినిగురించియు మహాదేవశాస్త్రిగారు విపులముగా నుపన్యసించి యొకప్పుడు వారికిని పురుషులయంత బ్రహ్మచర్యమును విద్యయు నుండవనినిగూపించిరి. విజ్ఞానవ్యాపనముచే స్త్రీలయొక్కయు నన్నిజాతులయొక్కయు వికాసము నభివృద్ధి పొందించుటయు అందుమీద నందరును తమ స్వయంకృషిచే సంఘమున నుత్తమస్థానము లాక్రమించుటకు తెగువేర్పరచుటయు జేసినయెడల విభేదము లకుదంటి మరల ప్రాచీన వర్ణాశ్రమధర్మము పొడనూపి యభివృద్ధి కలుగునని మహాదేవశాస్త్రి గారు తమ యువన్యాససారముగురితినంతయువివరించిరి. ఇప్పుటి కాలమున కిదియే కర్తవ్యమనియు మనము వెనుకకులాగినను కాలమునదలకది గాదనియు నెవ్వరెరుంగరు? కావున వివేకవంతులు పరిణామపుండెరువును పరికించి యనవసరముగా దానిని నిరోధింపక జాత్యభివృద్ధికిని లోకాభివృద్ధికిని సహాయులగు భాతిని ప్రవర్తించుట సమాజసమని మహాదేవశాస్త్రిగారి సందేశమని స్ఫుటముగా జెప్పగలము. సంస్కారవిషయమును ప్రతిదానిని స్వీకరించి యూరక పెంచి పలుకుటకంటె మహాదేవశాస్త్రిగారు మూలాధారములను పరిశీలించి మనలను కృతజ్ఞతా బద్ధులను జేసి రనుటకు నంది యములేదు.

మైసూరుసంస్థానమున ప్రభుత్వమువారు "అభివృద్ధిసంఘము"ని తాలూకాలలో, పట్టణములలో, నగరములలో నేర్పరచి వానిములయిన నన్ని జీవన శాఖలలోను పని చేయుచుచున్నారు. ఇట్టిసంఘములు 59 తాలూకాలలోను 3 పట్టణములలోను 1 నగరములోను నిర్మితమయినవి. ఇకను నివి చేయవలసిన పనులనుగురించియు వీని అంగ నిర్ణయమునుగురించియు విజ్ఞానము బాగుగా వ్యాపింపనందున మైసూరురాజుగారి క్రొత్త ప్రకటనను వెలువరింపించినారు. అందులో స్థానికముగా నూరురూపాయలను ప్రజావర్తిధులు వసూలుచేసి చూపిననే తప్ప సంఘ మేర్పాటుచేయబడదు. అనగా స్థానికప్రజకు సంఘము కావలయునని శోరిక లేక యట్టిది స్థాపితము కా కూడదని యభిప్రాయము. స్థాపితమయ్యేనే ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటులేమి, జాతీయలు, సంతలు మున్నగువాని రాబడియేమి, చందాలేమి యన్నియును వీరి సాధారములగు చున్నవి. ఈ సంఘములలో ప్రభుత్వపు నాకరులు అనుబ్ధులను సబుజిస్ట్రారు నుండురు. వీరి నేరుటయందు మైసూరుప్రభుత్వమువారు ప్రతిభనచూపినారని మా నమ్మకము. సబుజిస్ట్రారు సాధారణముగా విద్యావంతుడు, కొంతవ్యవధి కలవాడును గూడ నగుటచేత నెక్కువ యుపయోగకారి కాతగినవాడు. ఈసంఘమునకు కార్య నిర్వాహకులు పంచాయతి, వీరి కేర్పడిన కార్యజాలమును పరిశీలించిన మైసూరు సంస్థానాధికారుల పూర్ణాశయము తెలియగలదు. మొదట విద్య, రెండవది ప్లువర్షిశ్రమతో కూడిన వ్యవసాయము. తక్కుంగలవి పరిశ్రమలు వ్యాపారవర్తకములు, పరపతి బ్యాంకింగులు, కార్య నిర్వాహక శిక్షణ, మున్నగునవి యెల్లయు ప్రజలలో తత్తదనుగుణభాగములకు నబ్బజేయుట యీసంఘములపని. విద్యాభాగమున రాత్రి పాఠశాలలు పెట్టించి పెద్దవారలకు విద్యనలవక జేయుట మొదలు సాధారణ ప్రజలకు నుత్తమాదర్శములు ప్లువపడుటకు కథలను చెప్పించుట మొదలు తాలూకా ఉపాధ్యాయుల సంఘము లేర్పరచు వరకును ఈసంఘములకు పనిపెట్టబడినది. ప్రస్తుతమేర్పడు సంఘము లన్నియు నన్ని కనులను నుత్తిమ రీతిని నెరవేర్చగలుగునా లేదా యను విమర్శ మన కనవసరము. ఇప్పుటి ప్రయత్నముచేత ప్రజలయీ రీతిని పనిచేయవలసియున్నారనుట యచిరకాలములోనే వారికే తెలిసిపోవు ననుమాట మాత్రము నిక్కువము. పిదప కార్యములు సరళములగుననుట సహజసిద్ధాంతము. మన ప్రభుత్వమువారుగాకున్న ప్రజానాయకులైన మైసూరు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములను జాగ్రూకతతో పరిశీలించి కార్యసాధనపథమైన బాగుగానుండును గదా?

దుష్టధామములను జర్మనీవారు పయోగించుటను గురించి ఆస్త్రియ మహాశయుడు నుడివిన నుడువులు గమనింపదగినవి వానివలన నింగ్లాండు రాష్ట్రం మీ యుద్ధసందర్భమున నంతకార్యపరత్వము వహించినదియో తెల్లమగుచున్నది. జర్మనీ వారియుపాయముల నన్నిటిని బాగుగానాలోచించి యుపయోగించినారు. ఇతరులు తమ్ముడు దూషింపకుండ జేసికొనవలెనని ఆచిరుండియే యేదోలోపము తమ శత్రువులదియే యని యాలోపించుచు వచ్చుచున్నారు ఇట్టి సందర్భములలో ఖండన మండనము లేమాత్రమును బనికిరావు. జర్మనీ చేసిన పనికి ఆరసి ప్రతికారము చేయుటయే పద్ధతి. దానినే ఆస్త్రియగారు ఆంగ్లభూమి యనుకరింపవచ్చుదని దృఢముగా నిశ్చయించును. మన పీ. సి. రాయగారు ప్రాసినట్లు శాస్త్రోక్తినిధర్మశాస్త్రజయుం

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

బోటుపై ఫిరంగులను కాల్చుట
సంఘటన చనిపోవుట

లండన్ మే 4:—ఈ త్రైమాసికమునందు “గ్రాంటన్” అను ఇంగ్లీషు బోటుమీద ఒక జర్మను సబ్ మెరైను ఫిరంగి గుండ్లను వేసినది. బోటులోనివారు సంఘటన చనిపోయిరి. మిగిలిన ఏడుగురు చిన్న పడవమీద యెక్కి ప్రాణములను దక్కించుకొనుటకు వారిపోవుచుండిరి. సబ్ మెరైను వారి మీద కూడ ఫిరంగులను కాల్చినది. వారిలో సంఘటనకి దెబ్బ తిరిగిపోయిరి. ఈ బోటులోని వారిని ఒక బాగున్నీరును ఆటర్ డీసుకు చేర్చినది.

బాగున్నీరుపై బాల్పెడో వదలుట.

మిస్ టెల్స్ అను బ్రిటీషు బాల్పెడోనుపై స్క్విర్లీసు దీవులపై జర్మను సబ్ మెరైను బాల్పెడోనువదలినది. స్క్విరులు లోనివారికి ముందు తెలియజేయకుండనే బాల్పెడోను వదలి పడి. ఇంజనెర్లగర్ ఉండిన పనివారు యిదరు చనిపోయినారు.

వేల్పుదేవు క్రొత్తనే.

అలహాబాదు మే 5:—పయిగురుప్రతికలండవినేతిభరి పండినవార్లు:—బెల్లుదేవులలోచాలమంది క్రొత్తకేసలలోచే రున్నందున ప్రత్యేకముగ బెల్లుదేవులనే నోకదానితయారుచేసిన వాగుండునని కొందరునున్నారు. ఈవిషయమై ఆలోచనలుజరుగుచున్నవి.

బ్రిటీషుదీవులలోని తక్కిన దేశములలోకూడ సేనలో చాలమంది చేరుచున్నారు. ఇంక్రొత్తపటాలములు ఏర్పడినవి.

కాలనీలు.

కెనడా లెక్కలసేనను పంపెదనని చెప్పుచున్నది. ఆస్ట్రేలియా దేశమునందుచేరినవారిలో ఒక పెద్ద సేనను తయారు చేయవచ్చును.

ప్రమాదము.

తెలిజుము నందలి ప్లాంట్లలో పోరాడుచున్న బ్రిటీషు సైనికులకు ప్రమాదములు తొందరగ దొరకుచున్నవి. మేజరుగనున్న మారిను అను నతనిని బ్రిటీషు సేనయొక్క ప్రమాదము చేసిరి.

వగలను. ధర్మమున్నచోట జయమునకేమి సంభయము. జర్మనులువచ్చు మాయలచే నొకవేళ నింక కొంతకాలము వట్టునేమో? మరి కొందరు యోధులు తమ జీవముల స్పృహచి కీర్తిగాంతులేమో?

మొన్నటిదినము గంధిగా రువస్యసింహుడు మనము వారిని పోగొనిన, వారు తగినంత సేన చేయలేనివారగుమరని వల్లించుట! పోగొడింపులు వినునప్పుడు వారిముఖమునంక సవిమర్శముగా జూచినవారికి దప్పు ఈమాటల యర్థము బోధపడదు. ఒకవిధమగు సిగ్గు వారి నానందించినటులు గమనించితిమేని వారెంత హృదయపూర్వముగా నమ్రతను గనబరచుచుండునదియు స్పష్టమగును. సాధారణులకు పొగడ్తతో ముఖమండలముపై గానవచ్చు నుబ్బు వీరియెడ పొడసూపిన పొక సూపడు. ఇదికదా నిజమైన నమ్రత.

నిన్నటిదినము పర్షియన్లు సెటల్మెంటుకు గురించి నెల్లూరురాష్ట్రీయసమావేశములో నాధ్యక్షత వహించుచున్న తులచేనను బడిన యన్యతవర్తన మా స్వకీయవిలేఖకును చిత్రపు లిఖించిట్లు వ్రాసియున్నాడు. చదువరులు దానిని జదివి లాయరులు దిగ్భాషజెందుటను తెలుచికోని యొక్క పర్యాయ మాండ్రమాతయొక్క వికాసముఖమును దిలకించి మొగ్గులిడి యానందించుకొని యని కోరుచున్నాము.

ఇటలీ రాయబారి

గ్రేగారు మాట్లాడుట.

లండన్ మే 5:—ఇటలీ రాయబారి నేడు చాలసేపు సర్. ఎడ్వర్డు గ్రాంట్ మాట్లాడిరి.

విమర్శపాగను ఉపయోగించుట

ఆస్ట్రియన్లు గారి ప్రసంగము.

లండన్ మే 4:—కామస్పర్శలో ముఖ్యమంత్రి ఆస్ట్రియన్లు గారు యాక్రందివిషయములను చెప్పిరి:—జర్మనీ వారు యుద్ధములో విమర్శపాగను ఉపయోగించుటవలన పోగు పట్టణము లో చేసి కొనిన మగతులకుభంగము కలిగించుచున్నారు. జర్మనీ వారు విమర్శపాగను ఎంతో బాగ్రత్తతో తయారుచేసి బుద్ధిపూర్వకముగ ఉపయోగించుచున్నారు. విమర్శపాగను ఉపయోగించరాదని జర్మనీ వారిని కోరుటకన్న, ఆ విమర్శపాగను వలన మన సేనలకు ప్రమాదము కలుగకుండచేయు ప్రయత్నము మనము ప్రయోగించుట మంచిది.

నల్ బాన్ ఫ్రెంచిగారి రిపోర్టు.

జర్మనీవారు విమర్శపాగను ఉపయోగించుటను గూర్చి సర్ బాన్ ఫ్రెంచిగారు ఈ క్రింది విషయములను తెలిపిరి:—కందకములలో ఉంచిన గొట్టములనుండి, ప్రత్యేకము ఇందుకై తయారుచేసిన బాంబులనుండి విమర్శపాగను ప్రయోగించుచున్నారు. కీనిబట్టిమాడగా జర్మనీవారు చాల కాలము నుండి ఆలోచించి విమర్శపాగను లు బాంబులు, మొదలగు వస్తువులను వివేచిముగ తయారుచేసినట్లు తోచుచున్నది. జర్మనీవారు ఈవిషయములనువారసుకోబాలో ఉపయోగించుట ముందే, బ్రిటీషు సేనలు ఈవాయువులను ఉపయోగించుచున్నారని బల్లును అధికారులు ప్రకటించిరి. వారు ఈ అబద్ధమును ఆదవలసిం ఆసనము ఏమిరచ్చి నవో అప్పుడు తెలియలేదు కాని దాని అర్థము ఇప్పుడు బోధపడుచున్నది. విమర్శపాగను ఉపయోగించుట అన్యాయమనియు, దానిని ఉపయోగించుటవలన తమ దేశములు తటస్థ దేశములవారు కూడ మాపిరితురనియు, నెరిగియుండి ముందు బ్రిటీషువారు అన్యాయముగ ఉపయోగించినందున తాము ఉపయోగించితిమనుటకు అప్పుడు అబద్ధము చెప్పిరి. మన సేనపోయి వారిమీద పడినప్పుడు, వారిసేన మనసేన మీద పడినప్పుడు కూడ జర్మనులు విమర్శపాగను ఉపయోగించుచున్నారు. ఈ వాయువులు ఏల్లిన వారు చాధలేకుండ చనిపోయిరియు, ఒకవేళ బ్రిటికీను దుర్బలముగ నుండునయితే, జర్మనుల ప్రతికూల వ్రాయుచున్నది కాని ఇది అబద్ధము. బ్రిటీషువారిలో చాలమంది తీపులు తీసికొని చనిపోవుచున్నారు. చాధగా బ్రిటికీనవారు ప్రాణమున్నంతట కోగిల్లులగుదురు. తాముచేసిన విమర్శపాగను ప్రయోగించుటవలన ప్రకారము జరుగునని, అవాయువులను తయారుచేసిన జర్మను కాత్తెజ్జులకు దానిని ఉపయోగించుటకు అడ్డుదొంగిని మిలిటరీ అధికారులకు తెలియే ముందును, జర్మనీ వారు విమర్శపాగను ఉపయోగించుట సామాన్యమైన పనియనితలచుచున్నారు. మనము దానిని ఉపయోగించుట అన్యాయమని, తగదని ఎన్నిమాటలు తెలియపరచినను లాభములేదు.

ఇంగ్లండు దేశపు ఆయవ్యయములు.

లాయకు బార్డిగారి యుపన్యాసము.

లండన్ మే 4:—లాయకు బార్డిగారు నేడు ఆయవ్యయములను గురించి, కామస్పర్శలో నిట్లుఉపన్యసించిరి:—పన్నులలో మార్పుమీయులేదు. మందు, రెండు మూడు నెలలలో జరుగు తీగతులబట్టి డబ్బుకు సంబంధించిన వ్యవహారము అందును. అందుచేత దీనికి సంబంధించిన సిలిగతులను విమర్శించుటకు వీలులేదు.

యొద్దపర్వతపాసముగురించి మనకెప్పుడు సందియము లేదు. కాని యొద్దము ఎంతకాలమువరకు జరుగునది, అప్పటి సంగతులను బట్టి చెప్పగలము.

ఎంమిసెలలో మనకు 80 కోట్ల 70 లక్షలపాములు యొద్దపుఖచ్చులైవి. ముందుపర్వతము 20 కోట్ల 70 లక్షల పాముల అవాయువు గానవచ్చును అనగా 43½ వంతులు అదనముగవచ్చును. నెస్టెంబునెలలో యొద్దముగి రుండుతులను

70 కోట్ల 86 లక్షల పాములు ఖర్చుఅగును. దీనిలో 40 కోట్ల పాములు సేనలకును, 10 కోట్ల నాకాదళములకు, మిగతమందలి వారికిని అధినిదేశములవారికి అప్పులకొరకు 10 కోట్లను, వినియోగించబడును. మరియొక సంవత్సరమువరకు యొద్దముజరిగినా, 118 కోట్ల 60 లక్షల పాములు ఖర్చుపెట్ట వలసినవచ్చును అనగా 80 కోట్ల 62 లక్షల పాములు.

ఇంగ్లియా శాసన బహుళేకరణత్వముబిల్లు.

లండన్ మే 0:—ఈ బిల్లును ప్రభువులచేత రెండవ మారు చదివెరి. బిల్లును గూర్చి ప్రాధమ్యము ఈ క్రింది విషయములను చెప్పిరి:—1770 నం॥ లో చేసిన అనేక శాసనములను ఒక్కటిగా చేర్చుటకు యీ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టితిమి. ఈ బిల్లు పూర్వము చేసిన 42 శాసనములకు రద్దుపరచును. అందు శాసనములలోని కొన్ని నియమములను కూడ రద్దుచేయును. విడివిడిగానున్న నెక్కువలకు బహుళాగ్రహణ ఒకటిగాచేర్చి సమన్వయించితిమి. ఇదిచాలకష్టమైనది.

లాన్సుడన్ ప్రభువు

విడిగానున్న శాసనములను ఒకటి చేర్చుటయైన కూడ దనువారు ఎవరును ఉండరు. లార్డు లోర్ బరన్ గారు చుట్టుకు యీ బిల్లును ఒక సమయమునకు పంపుదని కోరుచున్నారు. ఈ బిల్లు హిందూదేశములో పూర్వము చేసిన శాసనములకు ఒకటిగా చేర్చుటకు తెచ్చివారు. అంతేకాని క్రిమినల్ లాకు మార్పుటకు తెచ్చినది కాదు. అది లాన్సుడన్ ప్రభువు చెప్పెను ఈ బిల్లు 68 పేజీల పుస్తకము. దీనిలో 188 నిబంధనలున్నవి.

ప్రాచ్య

ప్యాన్స్ ప్రకటన.

లండన్ మే 5:—నిష్పాదకములకు ప్రకటించినది:—బెల్లియము దేశములో మన సేన స్థిరస్థానము ప్రాంతములలో ఉండుటకు పోయినది. బానెజోరు, సాపెనెలర్ల మీద పడిన జర్మను సేనలను మన సేన వెనుకకు కొట్టితి. అగ్గోను లోని బగాలెల్లర్ల మన సేన ముందుకు పోయినది. బామన్ లాపీటరులోకూడ మరికొంత కలమును ఆక్రమించు కొనినది.

స్టాండర్డులో యుద్ధము.

దొరతనమువారి క్రకటన.

లండన్ మే 4:—తలచు లెలొపుగా జర్మనీవారు విమర్శపాగను ప్రయోగించినప్పుడు గడచినవారము మన సేన కొంత ఫలమును పోగొట్టుకొనినది. ఇందువలన ఇచ్చెనుకు యెరుగుగానున్న మన సేనను తిరిగి సరిగా యేర్పరచబడి వచ్చినది. ఇప్పుడు మన సేన తో నెకబెల్లర్లకు పవరుగా నున్నది.

24 గంటలనుండియుద్ధభూమిలోని సేనలు తిరుగుతూ ఇచ్చెనుకు ఈకాన్యదిక్కున మాత్రము మీదపడిన జర్మను సేనను మన సేన కులభముగ వెనుకకు కొట్టినది.

రుస్సా

కాక్సును పార్లామెంటుచు

టర్కివారు ఓడిపోవుట.

సైనికులు చాలమందికి కష్టముకలుగుట

పీటరు గ్రాడు మే 4:—కాక్సును ప్రాంతముల నుండి రుస్సావారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఇక్కడ మూడుకోటలు యొద్దము జరిగినది. ఖాలిటేగారి నాయకత్వము క్రిందనున్న అక్షహిని ఇక్కడ పోరాడినది. మేము టర్కి సేనను భారీ డాల్బును ప్రాంతమునందు పూర్తిగ ఓడించివేసితిమి. మూడు వేల అబదుదలనుండి టర్కి సైనికులు రణరంగమున వారులైరి. మేము టర్కి సేనను వెన్నంటి తరుముచునే యున్నాము.

గెలీసియాలో యుద్ధము

లండన్ మే 5:—గెలీసియాలో తమకు గొప్పవిజయము కలిగినది ఆస్ట్రియావారు, జర్మనీవారు చెప్పుకొనుచున్నారు. లండనులో దొరతనమువారు ప్రకటించినదానిలో వారికి విజయము కలిగినమాట నిజమేమని యొక్కడవకాన కాదు. ఆదివారమునాడు, సోమవారము నాడు గెలీసియాలో విన్నులా మొదలు కాల్చెలియా కొండల వరకు అనేక యుద్ధములు జరిగినవి. జర్మనీవారి సేనలో కొంత భాగము ప్రసక్తిబుడిచి దాటిరి. కాని రషియావారు అగ్నివర్షము కురిపించినందున జర్మనులు ముందుకు పోవాలక పోయిరి. టుకోఫ్, బోష్ ప్రాంతములలో ఘోరయుద్ధము జరిగినది. రషియావారు అనేకవందల క్రైస్తవ సైనికులను చంపిరి.

హజ్జాపించిరి. మగు యుద్ధము. మగు యుద్ధము జరుగుచున్నది.

రషియాను సేనలు.

అఖిల రషియావారు గొల్-వెట్టకొనడ నున్న కొండను పట్టుకొనిరి. ఈ కొండ వీరు పట్టుకొనుటకు పూర్వము వీరి చేతి నుండి శత్రువులకు శత్రువుల చేతి నుండి వీరికి అనేక వర్షాముతములు మారినది. రషియావారు 1200 శత్రు సైనికులను మైదీలుగ పట్టుకొనిరి.

శత్రువుల ప్రయత్నములకు భంగపాలు.

స్వీట్జర్లాండ్ ముఖద్వారమునకు శత్రువులు మునుపేను ముట్టడించలేనది ప్రయత్నించిరి కాని లాభము లేకపోయినది. శత్రు సేన చెల్లాచెదురై వెనుకకు వెళ్లిపోయినది. అనేకమంది సైనికులను వదలిపోయిరి. వారిని రషియావారు ఖైదీలుగ పట్టుకొనిరి.

స్వీడను

స్వీడను దేశము యుద్ధము.

రాజుగారి యువన్యాసము.

ప్రజలను తటస్థముగనుండ గోరుట.

కో నెను హేగను మే 4:- గో నెను బరాలో స్వీడను దేశపు రాజుగారి యువన్యాసమును తెలియజేసిరి:- మనము యుద్ధమునకు దీని, ఇదివరకెంత ప్రమాదకరముగ నుండుననుకొంటిమా ప్రస్తుతము కూడ సంత ప్రమాదమే యుండును. కావున మనకు యుద్ధములో నెంతమాత్రము ప్రయత్నముండ కూడదు. తటస్థముగ నుండుటయే మన పరమకర్తవ్యము. దేశపు నిత్యగతుల ధ్వంసమును పనులే వియు చేయుటకుండుటకు మిమ్మును కోరుచున్నాము. ఒకవేళ ఏదైన అవసరము వచ్చిన యెడల స్వీడను దేశములందను నేతమై దేశమును రక్షించుదురనియు, స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుదురనియు విశ్వాసము నాకు లేక పోలేను.

టర్కీ

డాద్రినల్లు ముట్టడి.

టర్కీ సేన గుంపులుగవచ్చి యెరిరించుట.

లండను మే 4:- వార్తాప్రకటన సంఘమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:- మే నెల మొదటి, రెండవ తేదీల రాత్రులందు టర్కీవారు పట్టుదలతోడ, సామర్థ్యముతోను, గుంపులు గుంపులుగ వచ్చి మన సైనికులను స్థానములమీద పడిరి. వీరు ఎడతెగకుండ క్రొత్త సైనికులను తీసికొనివచ్చిరి.

టర్కీవారిని వెనుకకు కొట్టుట.

ప్రతిసారియు, టర్కీవారు వెనుకకు వెళ్లిపోయిరి. టర్కీవారికి చాలవస్త్రము కలుగుచువచ్చినది. మిత్రముడలైన సైనికులు తునుఖ్యలను వెనుకకు త్రొసి ముందుకు పోవుచున్నారు. టర్కీవారిని వారిస్థానముల నుండి తరిమివేసిరి.

మన సైనికులు ద్వీపకల్పముమొక్క ఆంతర్భాగమునకు సాగిపోవుచున్నారు.

బాస్టర్నుకోటల ముట్టడి.

వీటరుక్రడు-రువ్యకాదికారు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:- రువ్యకాదికారుల ఫిరంగులు, కరిడ్జీ, డిల్బరను, బుయక్జీ మును, కలిమాను కోటలమీదకు కానకానుకు ఎగువను, దిగువను ఉన్నట్టి కోటలమీద చాల గంటలవరకు ఫిరంగులను వేసినది. టర్కీవారు బోరుగ ఫిరంగులను కాల్చలేదు. కలిమాను కోటలలో నేటియో ప్రేలి బ్రహ్మాండముగ ధ్వంసమైనది. మన ఫిరంగులు సుగగురిచుచి గుండ్రము వేసినది. కిష్టి బంగుల్లుకు, ఇక్రొగ్లి కోటలమీదకు ఫిరంగులు వేయబడినది.

బొంబాయి

ఒక కంపెనీ మేనేజరు దగా.

ముద్దాయిని నెవన్ను కమ్మిటు చేయుట.

బొంబాయి మే 5:- హెచ్చి, ఇ. స్వరటును, బి. ఎన్. లాయరు అనులండను కంపెనీకి ఇదివరకు బొంబాయిలో మేనేజరుగనుండెను. ఇతడు రువ్యకా-అసియాటిక్ బ్యాంకు వారిని 12 వేల రూపాయల సందర్భముతోను, నేనునుండికొట్టి డిప్యూటీగావారిని 18 వేల సందర్భమునకు దగాచేసెనట. ఈ కేసులను నేడు బొంబాయి చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారు చూచించి నెవన్ను కమ్మిటు చేసిరి.

జమీను దరఖాస్తు.

ఈముద్దాయిని హిమినుమీద విడుదలచేయుటకు హైకోర్టు వారికి దరఖాస్తుజేసికొనెను నేటిదరఖాస్తును జస్టిసు మేజిస్ట్రేటు గారు చూచించిరి. ముద్దాయి పక్షమున ఇట్లు తెలియజేసెను:- లాయరు అందు కి నలో నున్నది. ఈకంపెనీకి సంబంధించి.

అఫిషియలు ఎస్సయసిగారివద్ద నున్నది. ఈ పుస్తకములను చూచికొని ఈ కేసును సరికాచి బుజువుచేసికొనవలసియున్నది ప్రాంతము మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణలో నుండినప్పుడు 10 వేల రూపాయల పాత పూచీమీదను, 5 వేల రూపాయలకు ఇద్దరి వలనరెండు పూచీఖర్చులను వాయిచించుచుటకలసను బామిను మీద విడుదల చేయబడెను.

వీరిని బామినుమీద విడుదలచేయుటకు గవర్నరు మెంటు ప్రాసిక్యూటరు కిస్సీస్మిత్తుగా రేమియు ఆజ్ఞాపించలేదు. దానిమీద న్యాయమూర్తి మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయివద్ద బామిను తీసికొని విడుదలచేసిరి.

నూనె స్టీమురుకు నివృత్తముట్టుకొనుట

ఇద్దరు చనిపోవుట

బొంబాయి మే 5:- ఇటీవల నూనె స్టీమురు ఒకదానికి, నిప్పు ముట్టుకొనినది. ఈ సందర్భమున శరీరము కాలిన ఒకనిని వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి. అనిర్భాగ్యుడు నేడు చనిపోయెను. మరియొకడు కాలిచనిపోయి స్టీమురు అడుగున పడి యుండెను. ఈ ప్రమాదమునకుల మొత్తము మీద నేడుగురకు నష్టము కలిగినది.

కలకత్తా

బెంగాలు వాలంటీరు కలాలము

అనుభవతీట

కలకత్తా మే 5:- బెంగాలు వాలంటీరు పటాలమును దానికాగాన వనూచేసిందెప్పుడు యీక్రిందివిధమున ఉపయోగించుటకు ఏర్పాట్లు జరిగినది:- నదులలో ప్రమాణముచేయుటకు వీలైన ఒక చిన్న స్టీమురుపై నూరుగురు రోగులకు వసతి ఏర్పరచి, దానిని ఆరేదియో దేశమునందలి షాట్ ఆరబటు పంపుచు. వాలంటీరు పటాలమునకు కమేండరుగ రెవెన్యూ కర్నల్ నాట్. వి. యం. యస్. బాయింటు సెక్రటరీయగు డాక్టరు సర్వాధికారిగారు నలహా ననుసరించి రాయల్ ఇండియన్ మెరైను డిప్యూటీ డైరెక్టరు యీ స్టీమురును అనుభవతీ కింద మార్చించెను. స్టీమురు పై గదులలో రోగులకు, దెబ్బలుతిన్న సైనికులకు, వసతిఏర్పరచిరి. కాస్త్రుచికిత్స చేయుటకు అన్ని పరికరములను అమర్చిరి. ఒకగదిలో ఎక్కువే యంత్రములకు, దానికి కావలసిన సామానును అమర్చిరి. విషపుగుండ్లు తగిలినవారి శరీరములో ఆవిషమును వ్యాపింపకుండచేయుటకు విరుగుడుగా విద్యుచ్ఛక్తిని దేహములోనికి పంపుటకు ఒకగదిలో విద్యుచ్ఛక్తియంత్రములను అమర్చిరి. నూత్న వస్తువులనుకని పెట్టుయంత్రమును ఒకగదిలో అమర్చిరి. అంటువ్యాధులు తగిలిన రోగులకు కూడ స్థలమును ఏర్పరచివారు. క్రింది గదులలో కమేండరు ఇతర అధికారులు వాలంటీరు, నాకర్లు నుండుటకువసతివిద్యుచ్ఛక్తి కిందయారుచేయియంత్రము, మంచుగడ్డను తయారుచేయు యంత్రము, మరి యితర యంత్రములు అమర్చిరి. మోటారు బండ్లను, డోలీలనుకూడ స్టీమురు మీద తీసుకొని వెళ్లుచున్నారు. రోగులను డోలీలను పైకి లాగుటకు తగిన ఏర్పాట్లుజరిగినవి. మందుల పెట్టుకొనుటకు కట్టుకట్టుటకు ప్రత్యేకముగ గదులను యేర్పరచివారు. స్టీమురు అంతటను విద్యుద్దీపములు, విసకకట్టలు ఏర్పరచివారు. కావలసినంత మంది సైనికోద్యోగులు యీ స్టీమురుపై వెళ్లుదురు. మిలిటరీ తరఫీతును పొందిన బంగారీవారు చాల మంది వెళ్లుదురు. ఈ స్టీమురును అనుభవతీగా అమర్చుటకు, పటాలమునకు గుర్తులు బంగారీయులు చందాలుజేసికొని భరింతురు. కమేండరుకు, యితర ఉద్యోగులకు దొరతనమువారే జీతములు నిత్తురు. ఉద్యోగులు యుద్ధభూమిలో పనిచేయునప్పుడు వారికి భోజనమునకు ప్రయాణపు ఖర్చులకు అగు ఖర్చులను దొరతనమువారే భరింతురు. పటాలములోని వాలంటీర్లుకు ఉద్యోగులకు దొరతనమువారు జీతముల నియ్యరు కాని వారి కుటుంబములకు కొద్ది అలవెన్సును, వారి ఉద్యోగములను బట్టి వేయి రూపాయలు మొదలుకొని, 5 వేలవరకు ప్రాణమును దొరతనమువారు భీమాచేయించుదురు. వీరికి ఉచితముగా దుస్తులను యిత్తురు. ఈ స్టీమురుకు బెంగాలు గవర్నరు గారు 8 వ తారీఖున మేనునెట్టి ప్రారంభోత్సవము చేతురు. నాటిసభకు బర్మాను మహారాజుగారు అధ్యక్షులుగనుండురు.

ఒక గొప్పబండి పోటు.

కలకత్తా మే 5. - మంగళవారము మధ్యాహ్నము గవర్నరు మెంటుమదరాజుకాల్యనగడి గుమాస్తా ధరము రెల్లాకాఖుకు సామ్యుతీసికొని పోవుచుండగా, ఎన్ఫర్లెడువద్ద ముగ్గురు బంగారీలు ఆపిరి. దెబ్బలున్న సంచినీ పత్రగ్రహించుకొని ఒక దొంగవారిపోయెను. ఒక దొంగ పట్టుకొనబడెను.

నల్లమందు అప్పుకము

కలకత్తా మే 5:- నేడు నల్లమందు వేలము వేయబడినది. దీని వలన 18 లక్షల 66 వేల రూపాయలు వచ్చినవి. కడచిన నెల కంటె 22 వేల రూపాయలు అధికముగవచ్చినవి.

గొప్పమోసము.

ముద్దాయికి 4 సంవత్సరములఖయము.

కలకత్తా మే 5:- దుర్గేంద్రనాథగుప్త యనునతడు దగాచేసిండుటకు, హైకోర్టుక్రిమినలు నెవన్నులో నేడు జస్టిసు చౌదరీగారు, విచారించితిన్నచెప్పిరి. ముద్దాయి యమనాథ అల్లబుద్ధగర్తులెల్లి వేయిరూపాయలు ధరావతుఇచ్చినయెడల వానికుమారునకు కలకత్తాటర్నల్లులో నగడిగుమాస్తా ఉద్యోగము నిప్పించెదనని, చెప్పెను. ఇది నిజమనుకొని, యందు 200 రూపాయలను, ఒక బంగారు కడియముల జతను ఇచ్చెను. సామ్యుధరావతుచేయబడినట్లును, ఉద్యోగమునచ్చుననియు, ముద్దాయి తరువాత, యడలో చెప్పినాడు. పిమ్మట యడను ముద్దాయి కర్నలుడేవద్దకు తీసికొని వెళ్లి, టర్నల్లు సెక్రటరీయని అబద్ధముచెప్పెను. యడను బయటనిలువబెట్టెను. ముద్దాయి కర్నలుతో నేడో మాట్లాడుచుండెను. ఈసందర్భములో చివర 250 రూపాయలు అని ప్రక్కనున్నయడకు విసబడునట్లు మాట్లాడిమరి 250 రూపాయలు కావలసియున్నదని చెప్పి సామ్యుకు లాగజూచెను. చివరకు ఈదిగాయంతయు బయట పడినది. జ్యూరీ ముద్దాయి నేరము చేసినట్లు తమయభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. ముద్దాయికి నాలుగుసంవత్సరముల కఠినఖయదు విధింపబడినది.

లాహోరు

లాహోరు కుట్టకేసు.

ప్రత్యేక కమ్మిషనరులవలన విచారించబడుట.

రెండవఅప్రావరు వాజ్మాలము.

లాహోరు మే 5:- నిన్ను రెండవఅప్రావరు మూలసింగు తన వాజ్మాలమిచ్చుటకు ప్రారంభించి అమెికాలో భారతీయ విప్లవసంఘమువారి చేతిచేసినది. ఈసందర్భములో అమారుసింగు తన వాజ్మాలములో తెలిపినగంగతులను ధ్వంసపరచివారు. ఇతడు తన వాజ్మాలము నిట్లు తెలియజేసెను:-

మొదటినుండియు అమెికాలో నివశించువారికి, విప్లవమును, పుట్టించి, రాజద్రోహము ప్రబలచేయుభావము అన్నవి. హిందూదేశమునకువచ్చితిరుగబాటుచేయించుటకునిశ్చయించుకొనిరి. హిందూదేశమునుండి ఆంగ్లేయులను వెడలగొట్టుటయే మొదటినుండియుమీరుమోహోద్యోజ్ఞము. అమెికాలో నెన్నియో సభలు జరిపిరి. ఈసభలలో మారదయాల రామచంద్రుడు, బర్నతుల్లీ భగవానుసింగు, మున్నగువారు రాజద్రోహమునుగురించి తీవ్రముగ నుపన్యసించుచువచ్చిరి. (సాక్షి రెండుగీతములను పాడెను. ఒకగీతము అమెికాలోజరిగిన ఒక సభయందు పాడబడినట్లు అమారుసింగు ఇదివరకే చెప్పినాడు). వట్టి పొడిమాటలు చెప్పుకోజూలు పోయినవి. కార్యముచేసి మాచే దినములవచ్చినవని వీరిమనస్సులకు నాలుకట్లు చేయుటకే యీసభలు జరుపబడుచు వచ్చినవి.

గధురపత్రిక ఎప్పుడును, రాజద్రోహమును బోధించుచువచ్చినది. రువ్యకా, మెక్సికోలోజరుగుచున్న విప్లవోద్యమమును గురించియు ఈదేశములలోని వారు చేయుచున్నట్లుగనే, భారతీయులు కూడ చేయవలయు ననియు, ఇందులో వాయుబడుచుండెను. ఈప్రతికట నిర్ణయమైన ధరలేదు. అందరికి ధర్మముగ పంచివెట్టబడు చుండెను. కాని భారతీయులు వారి వారి కత్తెనుసారముగ, యుగంతకు ఆశ్రమమునకు సామ్యు చెల్లించు చుండిరి. ఈప్రతిక కార్యాలను మిక్కిడ నున్నది. మోదయాబుని మేనుందరము నాయకునిగ భావించితిమి. అతడు చెప్పినట్లుచేయుట మంచిది మేము తలచితిమి. విరోధాలో యుద్ధము, పొసగినది ఇదే మంచితరుణము. హిందూదేశమునకువచ్చి తిరుగబాటుచేయుదము అని మేము నిశ్చయించుకొంటిమి. మాయుద్దేశములను నెరవేర్చుకొనుట క్రింది పద్ధతుల నవలంబించదలచినారము:- (1) జట్టుజట్టులుగ యేర్పడి బండిపోటువేసి సామ్యుకు పొగుచేయుట. (2) ఆంగ్లేయులను సంహరించుట. (3) ఎయరపడి యుద్ధముచేయకుండ, చాటుచాటుగఉండి సమయము కనిపెట్టి పోరాడు పద్ధతిని ప్రారంభించుట. (4) పోలీసువారిని, సేనలను తిరుగదీయుట. మారనాను సింగు తల్లిదా ముద్దయలో నొకడు. తాను బొంబాయి చేయు పద్ధతిని నేర్చుకొనటకు యత్నించుచున్నాననియు, బొంబాయి ప్రేరి తన చేయి ఒకటి పోయినదినియు, ఇతడు నాతో చెప్పినాడు.

ఇట్టి అభిప్రాయములుగల 55 మంది 1914 వ సంవత్సరము ఆగష్టు 29 వ తేదీన, 'కొరియా' యను స్త్రీయనుమిత హిందూదేశమునకు బయలుదేరిరి. వీళ్లందరూ బయటకు వెళ్తున్నందుకు సాక్షాత్తులగుటకు వేదవేదము వేదము ఇక్కడ బక్కకు ఉల్లాభముగా నుండు, రామచంద్రుడు ఉపస్థాపించినాడు. హిందూదేశమునకు వెళ్లినందునాటు ప్రత్యేక పరిమితిని మీ కోరిక. ఈ 55 గురిని వీరు చిన్న చిన్న జట్టులుగా నేర్పరిచిరి. ఒక్కొక్క జట్టులో 5, 6, గురుండును. ఎవరి నాయకులను వారే యేర్పరచుకొనవలెను. ఒక జట్టుకు నేను నాయకుడను నుండవలెనని యేర్పరిచిరి. ఈ జట్టుల కన్నీటికి కూడ నాయకుడు గల ఉండి, బంది పోట్లు చేయుటకు ఉత్తరపుటను ఇయ్యవలెను. మేము ఆమెరికాలో బయలుదేరి, జపాను, హంకుచౌ, హంకాంగు, సింగపూరు, కొలంబోపట్టణములకును అక్కడనుండిచెన్నపట్టణము మీదుగా అమృతసరమునకును వచ్చితిమి. కనుకలూరుగా స్త్రీయనుమిత వచ్చిన కొందరు ప్రయాణికులు మాకుదాలో నగపడిరి. కొత్తవారు చేరుటవలన మాజట్టు మరింతబడవడినది. నేను కరముచందుతో హంకుచౌపట్టణములో నాగితిని. కరముచందుని అమృతసరము నాకితడు ఆనవిస్తోన్న, 600 తోలాలను ఇచ్చినాడు. ఇది ఒకజర్మనీదేశపు స్త్రీహితుడిచ్చి నట్లు నాతోచెప్పినాడు. ప్యానుపాట్లులేనికా వట్టుకునాం గుహలో చాల ఇబ్బందిపడితిమి. నాదగ్గర టిక్కెట్లకేపోయినది. కాకిరాము వెళ్లిపోవుచుండగా, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుకొన సాంకేతిక లిప్తితో కూడినకొన్ని ముఖ్యమైన కాగితము లిచ్చి పంపితిని. అతడు తక్కిన వారందరితోను అట్టోబరు 5 వ తేదీని బయలుదేరినాడు. పోటోగ్రాఫు చట్టమునకు అనుగుణ ఈ కాగితము కనుపించుటకు అంటించబడినవి. చివరకు నేనెట్లో ప్రయాణము చేయగలిగితిని నన్ను పంజాబునకు అని పిలుచుటకు స్త్రీయనుమిత వారిని కోరితిని. హంకాంగుదగ్గర నన్ను పట్టుకొందురని ఇట్లు చెప్పటకు కోరితిని, మేముందరము నవంబరు 25న తేదీకి అమృతసరముచేరే మేదమీద నొకగదిని అద్దెకు తీసికొంటిమి. తరువాత కొన్ని దినములకు మా నాన్న నాకు కనుపించి గ్రామమునకు రమ్మికోరగా నేను గానంటిని. పోలీసువారు వలసవెళ్లవచ్చిన వారివెంట బయలుదేరి ఒకమిషన్ పన్నీ తప్పించుకొంటిని. కాని నిజముగా నేను ఇంటిదగ్గరకంటే పొరుగులో నుండి చాలపని చేయగలను. అందుచేత నిట్లు చెప్పిరానని తప్పించుకొంటిని. బసప్పటికి ఒకరాత్రి ఎవరికిని తెలియకుండ మా యమృత సరము చూచినట్లుతిని.

సిమ్లా.

రణరంగ నుండలి భారతీయనై నికులు.

డిక్టేటరు అనుబంధమునకు సుమారు.

సిమ్లా మే 5:—మనదేశపు నైకులు రణరంగమునకు వెళ్లి పోరాడుచున్నారకదా. వీరిమీది డిక్టేటరు, అనుబంధమునకు సుమారు. ఈవిషయమును హైకోర్టువారిలో నలకాచేసి స్థానిక ప్రభుత్వమువారు వ్యవహరించుదురు. ఈడిక్టేటరు అనుబంధమునకి తీసికొనిరాకుండ అధికారమిచ్చుచు ఇందుకు సంబంధించిన ఉత్తరువు ప్రకటించ బడినది.

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్తలు

సిమ్లా మే 5:—రాజ్యపరిషత్ గారి కీ క్రిందియుద్ధ సమాచారములు వచ్చినవి:—గెలిషియాలో రష్యావారికిగొప్పపరాజయము కలిగిట్లు జర్మనులు చెప్పుచున్నారు. కాని రష్యావారికి ఎంతవఱకు కలిగినది. స్థిరముగా చెప్పట కింకను పీలులేదు. ఆస్ట్రీయా సేనలతో కలిసి జర్మను సేనలు, కారేపియా కొండలకును విస్ఫూలించికిని మధ్యకును రష్యాపైకి పంక్తిని అనేక ప్రదేశములలో ధీమంతుని పోయిట్లు వీరు చెప్పుకొనుచున్నారు. తప్పించుకొని బయలుపడిన కొంత రష్యాసేన, తూర్పు ముఖముగా వేగముతో పాపొవుచున్నదట. ఆస్ట్రీయా అధికారు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—కిశుల మంది రష్యాపైకి మనదేశంరకేరి. మనసేనలును, జర్మను సేనలును శత్రువులను తరిమి, దువాతీనది దాటివని. ఇక్కడ రష్యను సేనలున్నవి.

రష్యను అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఈని వాగము సాయంకాలమునండి, దక్షిణపొలంకులూని దానది దిగుదభాగముమొదలు, కారేపియాకొండలవరకు నన్ను నీనా ముఖమునందు తీరముద్దముజరిగినది. టార్కోప్రాంతములందు

మేనెల మొదటితేదీ మొదలు 12వ తేదీవరకును యెదిరించినట్లు డెల్లను ఆస్ట్రీయా జర్మను సేనలను వెనుకకుకొట్టితిమి. దక్షిణ భాగపు చివరను అగ్నివర్షము తీవ్రముగా కురిసిగది. పోలీసు పట్టణమునకు కొత్తకొత్త సేనలను పంపించి, సాహాయ్యము చేయించుటకు పీలులేదు. మహానగా కొండల కాము పట్టుకొనిట్లు రష్యవారు చెప్పుకొనుచున్నారు. మేనెల 1వ తేదీ సాయంకాలమున ఇర్రుముకు అగ్నేయభాగమున నన్ను 60 నంబరు కొండమీద జర్మనీవారు తిరిగి పడిరి నెయంజూ లిను దగ్గర 2 వ తేదీని యెదిరించి జర్మనీవారు వివవాయు పూరితముగా బాంబులను వేసినను వెనుకకు నెట్టిచేయుబడిరి. జర్మను సులుమేరైన ఆమెరికావారి 'గల్ఫ్' స్త్రీయనుమితముంచినది. ఈ విషయమై ఆమెరికావారు తీవ్రముగా, ఆలోచించుచున్నారు. వీరిమీద కి గురుచనిపోయిరి. జర్మనీవారి సులుమేరైన లింకను అంగ్లేయుల పదకలను ముంచుచునే యున్నవి.

పోస్టు, టెల్లిగ్రాఫుల దైర్యరూపజనరల్.

సిమ్లా మే 5:—పోస్టు, టెల్లిగ్రాఫు దిపార్టుమెంటుల దైర్యరూప జనరలు ఆనరబుల్ డెల్లిము. మేమువేల్ గారికి ఒక సంవత్సరము సెలవు మంజూరైనది. వీరి పనిని జి. హెచ్. హోలెన్ గారు చూచుచున్నారు.

స్వేయను దేశములో చిన్న ప్రమాదము

ఒక జడ్జిగారు చనిపోయెను.

లండన్ మే 5:—పేడ్రిడు—ఇక్కడ గొప్ప అగ్నిప్రమాదము కలిగి లాకోర్డు ధ్వంసమైపోయినది. ఇది 1825 వ తేదీన కట్టబడిన గొప్పభవనము. కాకితములు తగులబడిపోకుండ యెత్తించిన జడ్జీ అరండా చనిపోయిరి. వీరు పోయు యంత్రములను పనిచేయువానిలో చాలమందికి దెబ్బలు తగిలినవి.

ముల్తాను కేసు.

ముల్తాను మే 5:—ముల్తానులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానము నెరుట. విచారింపబడుచున్న కేసులో నేడు 18 గురు సాక్షులవలన సాక్ష్యముపుచ్చుకొనబడినది. పోలీసు చూపించు డెండెంటు విల్సన్ గారిట్లు తెలియజేసిరి:—అహమదుపురము బందిపోటు ధర్మము వెరిగి పోవుట వలనను, దుకాణదారులు ప్రజలకు వెచ్చుచు వెట్టక పోవుటవలనను, దుకాణదారులు నోట్లను పుచ్చుకొనక పోవుటవలనను ప్లేగు ప్రబలుటవలనను, జరిగినది. కేసు జరుగుచున్నది.

వెస్టుమిస్సోరు సభ.

ఆస్కిన్స్ గారు దుకాణదారులను అభినందించుట.

లండన్ మే 5:—వెస్టుమిస్సోరులో జరిగిన సభయందు ఆస్కిన్స్ గారు దుకాణదారులు, 4,80,000 మందిని సేనలో చేర్చినందునకు అభినందించుచు నిట్లు తెలియజేసిరి:—యుద్ధములో మనకే జయము కలుగునని నేను చెప్పుచున్నందునకు, నాకు చిన్న తన మేమియు లేదు. యుద్ధము కొద్దికాలము జరిగినను, చాలకాలము జరిగినను, మన మారంభించిన మహత్కార్యము జయభద్రముగా నెరవేరుటకు, శక్తివంచనలేకుండ పాటుపడుదురను నమ్మకము నాకున్నది. సామ్రాజ్యసంబంధమున నీ గొప్పవనికి పత్రిస్త్రీయు, పత్రిపురుషును ఏవోకొంత సాహాయ్యము చేయవలెను.

క్షయవ్యాధిని రూపుమాపుట.

బొంబాయి మే 5:—బొంబాయి నగరములో క్షయ వ్యాధినిరూపుమాపుటకు తగినమార్గములవలంబించవలెనని ఒక మునిసిపలు కమిషనరు బొంబాయి మునిసిపాలిటీవారిని కోరెను. క్షయరోగమునుగూర్చి ఒక న్యాయము వ్రాసివాడు. జరుగజోవు మునిసిపల్ సభవారికి దానిని చూపును. 20 పెద్ద పట్టణములతో బొంబాయినిపోల్చగా క్షయరోగము గలవానిలో బొంబాయినిస్థానమునకొకరియించినది బొంబాయి మునిసిపాలిటీ పెద్ద డాక్టరు వారిని నాడు కాబట్టి మునిసిపాలిటీ వారు యావ్యాధిని రూపుమాపుటకు తగిన మార్గములను ఆనలంబించ వలెను. బొంబాయి మునిసిపాలిటీ యందుకు కావలసిన డబ్బు సంతృప్తినిగించ బాలిస్ట్ కాబట్టి దొరతనమువారు కావలసిన ధన సాహాయ్యము చేయవలెను. క్షయరోగమును రూపుమాపుటకు గాను ఎడ్వర్డు మెమారియల్ ఆసుపత్రిలో 50 రోగులకు వసతికలగా జేయు

ప్రత్యేక గృహమును ఏర్పరచవలెను. బాన్స్ చక్రవర్తి హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పుడు వారికి స్వాగత మొసగుటకు వనూలుచేసిన డబ్బుగా మిగిలిన ఆరులక్షల రూపాయలు శతభక్త్యనులకు యిత్తన భగ్గులకు ఉపయోగింపువలెను. ఆసుపత్రికట్టుటకు కొన్ని సంవత్సరములు కట్టును. ఆసుపత్రి తయారగువరకు కానాటుకోడు ఆసుపత్రిలో యారోగులకు వసతి ఏర్పరచవలెను. క్షయవ్యాధి ప్రారంభమైన రోజులలో మందులనిచ్చు చిన్న ఆసుపత్రియొకట పట్టణమందంతటనుఉండవలెను. బొంబాయినగరమునకు వెలుపల రోగులు నివసించుటకు ఆరోగ్యముగు స్థలములో వసతి చేయవలెను. వనినన్నయు తరువాత చూడవచ్చును. ముందునగరములో రోగులకు వెంటనే వసతిచేయుట అవసరము అని కమిషనరు, కాడెల్ గారు వ్రాసిరి.

జర్మను సులుమేరైనారు.

పదకలను ముంచుట.

లండన్ మే 5:—బలను హంపీలోయను పదకలను జర్మను సులుమేరైనను ఉత్తర సముద్రములో ముంచినది మరొకన్ని పదకలనుకూడ పోయినవి. ప్రాణములను రక్షించుకొనుటకు తప్పించుకొన దలచినవారిమీద కుపాకులనువేసి, కలానులను పదకలనుకి ఎక్కించిరి. ఈపదకలలూరకొట్టుకొని పోవుచుండెను. తమ్ము రక్షింపుదేనీరు చొక్కాకు నిప్పు యెట్టింటి చూపగా మంటలనుచూచి, ప్రాణుపోవుచున్న వారు రక్షించిరి.

వృత్తాంతములు

ప్రాచ్యపట్టపరీక్షలు:—ఇప్పుడున్న రిగ్జు లేవనల ప్రకారము, మరలప్రకటించబడు పర్యవేక్షణ, వైశేక్సోనబడిన పరీక్షలు జరపబడవు.

ప్లేగువార్తలు:—ఈనెల 1వ తేదీతో సంకమైనవారు ముందున ప్లేగువలన బట్టాజిల్లాలో 1 చనిపోయిరి. నేలను జిల్లా 7 ఉందికి తగిలి 3 రు చనిపోయిరి; మొత్తము 8 ఉందికి తగిలి 5 మంది చనిపోయిరి.

హైకోర్టు అప్పెలేట్ నెడ్ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు—హైకోర్టు ఆడ్మినిస్ట్రేటివ్ డిపార్టుమెంటు సబ్జివైంటు రిజిస్ట్రారుగానున్న రావుసాహేబు కలమూరు చంద్రేశ్వరయ్యగారు వై శేక్సోనబడిన పదవికి నియోగింతుబడినారు.

నైస్యశాఖ:—కొన్ని నిబంధనలకు లోబడి ఇండియన్ సీవిల్ వెటరనరీ డిపార్టుమెంటు, ఆఫీసులు ఇండియన్ ఆర్మీజర్నల్ ఆఫీసులలో చేరి ఇండియా యందలి యార్మీ కెంపెరినరీ సర్వీసులో పనిచేయుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారంగీకరించివారు.

అద్దాలపల్లకి:—లిరువల్లి క్లబ్బి పాథసారథి స్వామి యద్దాలపాలకి యత్ననకునకు పోవువారి యానకుల్యము నిమిత్త ప్రాముబద్ధు నేడు రాత్రి 2-గంటలకంతకు నడపబడును.

ఎవరితో తెలియని కర్రెస్పొంట్లు:—కొన్ని దినములకు పూర్వ మొక కే. డి. కు 50 ల కర్రెస్పొంట్లుకు ఒక సామ్రాజ్య సామ్రాజ్య మార్పుటకు ప్రయత్నించుచుండగా నీ. డివిజను పోలీసు వారా కే. డి. నరేంద్రు-చే నీ రి. ఆ కే. డి. యానోటును మోసముగా తనస్వాధీనమం దుంచుకొన్నాడని నిన్ను టిడినము (వెనీ డెన్సి మేజిస్ట్రేటు డి. నారాయణ మోసముగారి యెదుట ఫిర్యాదుచేసిరి. ఆనోటు రోడ్డు మీద దొరకినదని యా. కే. డి. నెంబుల పోలీసువారి యెదుటను తిరువాతే పే. Anderson నెరుటనుకూడ వాఖ్యాలమిచ్చెను. ఇందు కే. కే. చేసిన మోసము లేదనియు, రోడ్డుమీద దొరకిన నోటును పోలీసువారి కప్పగించ వలసివని వారికి లేదనియు, మేజిస్ట్రేటుగా రిజిస్ట్రారుచే కే. డి. ని వదలి వెటుటకును, పోలీసువారు నోటు మొక్క సాంగిదారు నింకను విచారింపి కనుగొనగలమని తలచునెవల నక్క అతడు కాని, లేనియెడల ఆనోటును కే. డి. కిచ్చి కేయవలెననియు నానాపించిరి.

జూ బు లు.

విశేషములకు ప్రకటన.

అనుభవజ్ఞుడు, ఆధ్యాత్మికవాది: సంకెను లేదు.
భవిష్యేపాటి అపూర్వకాశ్రీగారు: మరెవ్వరూ వ్రాసిరి.

I

భోగంతులము.

ఏలూరు సాంఘికలొక నివేదన.

అయ్యా!

మా సాంఘిక శీఘ్రమున నుమాదు అణుమాసములకిం దట చంచలములముగను ఇతరవిధములను, దాదాపు నేయి యాశ్చర్యములమైన ద్రవ్యమును వనూలుజేసి మావీధి మధ్యభాగ మున నొక శ్రీరామమందిరమును నిర్మించియున్నార. ఆమందిర నిర్మాణముకొరకయి వ్యయప్రయాసలకోర్పిన కండికట్టు గోపా లంగారు వగయిరాజు కొందరుమాత్రము శ్రేణిసమీక్షలు. ఆ మందిర మొక వికాల భవనమగుటచేసి సంఘశాసములు సంఘవివాదములు మొదలగునవి పరిష్కరించుకొనుటకుగూడ ఉద్దేశించియుండిరిగాని యంతకాలమైనను సంఘభివృద్ధికొరకు చచ్చించు నొక సమావేశములను అందు జరిగియుండలేదు. మాసాంఘికలకు బహిష్కారములయందును, బహిష్కరించిన వారిని గులమునందు శిక్షకునుటలొకల యుత్సాహము సంఘభివృద్ధియందు గన్పట్టెను. మనసంఘముయొక్క శిష్ట నిష్ఠురముల జర్పించుటకొరకు రేలంగిగ్రామమునందు య. రా. రా. శ్రీ. చదలవాడ గోపిసాధంగారి యాధిపత్యముకింద నొక మహాసభ జరుగవలెయున్నది. కాబట్టి వెంటనే మిరంద రేఖిభవించి శ్రీరామమందిరమున నొకసభగావించి పంజావ్రాసిన మహాసభకు ప్రతినిధుల నెన్నకొని యామందిర నిర్మాణ మునకుగల ఉద్దేశ్యమును నెరవేర్చు ప్రార్థనలు.

ఏలూరు. బండి-శ్రీరాజితం.

II

విపత్సరంపర.

అయ్యా

ఎల్లరును దైవమున ప్రార్థించుడు! ఎల్లపుడును సత్కర్మ ముల నాచరింపుడు! కర్మానుభవమును మీఱుట కొరకేదేరి యు సమర్థుడౌకాలకు. పెట్టుమాటలే! ఈయర్థము ను సాక్ష్యమిచ్చుటకే మనశాలకర్మనాడియై అనకులము కాదగిన సర్వమును ప్రతికూలమై సర్వేశ్వరుని ద్వారమున విపత్సరంపరకు బ్రతుకంపుచుండును. ఒకవార్తనినాడు! ఒక కాపుండు పేద. మంచివాడు! అతనికి ఒకేకాలమున నెట్టి విపత్సరంపరయో చూడకు! బావమఱి కారాగృహబద్ధుడౌ కునానననచ్చెను. ఇంతలో మేనల్లుడు బండినుండిపడి చచ్చి ఓటిగిబాధపడుచుండెను. అతనికిగలయాస్తి కాడిపోయెను. ఒకటి బలవన్మరణముపాలు గావలసినవచ్చెను. అత్తవారియల్లును సర్వమును అగ్ని పాలయ్యెను. ఇంతటితో గురురలేను. అతని కన్నొకటిపరువుకొట్టి అపాయనాస్తి సమీపించినవాడయ్యెను. ఇది యేమందుము!

మతియొకటిలు పేదయినకాపు! పాపము! వారముతో జాలయిననింకనకాలేదు. భార్యప్రసవించినచోయెను. తులుం చికింతకంటే తేలుఅపత్తేడిగలదు! నేటిమధ్యాహ్నము రెండు గంటలవరే పొలములోకొట్టిచెట్టు నిర్మేతుకముగా సమూలము గాఁ బగవరే విడిగిబండెడుకాయలతోనున్నది మీఁదబడి తొడలు విడిగి పడిపోయెను. ఇతని చెంగట నున్న ఇతని అన్నకొమరుడు మాతాన్మరణము పాలు యి ఊరివారందరికిని గూడ నిరంతరచిచారకారకుఁ డయ్యెను. ఈవట్టుడు తండ్రిలేనివాడు. పాపమితికిఁ బ్రాణమువలెఁ దెంపలుచున్నాడు? ఇంకొకసోదరుని కొడుకు ఇతనికి వలసే తొడలదగ్గర ప్రబలగామును బొందవలసినవాఁ డయ్యెను. ఈవిపత్సరంపరకు కర్మయే బ్రతుకంపెనని నిరంత రము ప్రాప్తము తలంచి యోగ్యకర్మములను ఆచరించుటకు చింతింపవలెను. వీరీజన్మమున నొరులకు వానిచేసినవారును కాదు. కాకమతియొకలాగున కజాగ్రత్తగానున్న వారనియుఁ జెప్ప వలెను. పూర్వజన్మమున, ఏ! ఏనిగూర్చి గ్రామ మంతయు నెలుగెత్తియెట్ల వలనను భగ

ఆంధ్రం ని మువ్వారిజగీ న్నాధశర్మ.

III

నరసాపురంబోర్డువారికి విజ్ఞప్తి.

అయ్యా!

భీమవరం తాలూకాలోచేసిన వీరవాసరం భీమవరము లలో లోవరు నెకండరిన్మాట్లు రెండుమాత్రముండుట మీకు తెలిసినవిషయమే ఇప్పుడు మిషన్ పైన్మాట్లు భీమవరంలో

సాపిండుటలవల భోర్డువారిగూడన నెకండరిన్మాట్లు మిషన్ వారికిత్రుమా? మరియొకచోటికి మామూలు విషయము ఈనెల 10 వ తేదీ సభలో విచారించ నిశ్చయించిరట. నిరుపమృద్ధిగల కాలవలకు నీడితెట్టున నీరముండినవానిని బిగించుట అభివృద్ధికి లోపమేయగు. గణపవరము భీమవరము నకు పూమా 18 మైళ్ల దూరముననుండి తాళా కాకు నెంటుకు గ్రామమై నెలయున్నది. కొంతకాలము క్రిందట నిచ్చట ప్రజల యాజమాన్యముకింద నొక లోవరు నెకండరిన్మాట్లు సాపింపబడి బిల్లింగు ఫర్మిచు మొదలగు వసతులగల్గి శ్రీరాజా పాపమృత్యువు మిమారియల్ లోవర్ నెకండరి న్మాట్లు అనుచేరిట గవర్న మెంటువారిచే రికన్సైజు కాబ డియు ప్రజలు నిర్వహించఁజాలమి యెత్తిచేయబడి యిందువలన విద్యాలాభము పొందుచున్న సుమారు 40 గ్రామములను విచార సాగరమున ముంచినది. కావున తల్లోపనివారకార్యము భీమవరం లోవరు నెకండరిన్మాట్లు గణపవరమునకు మార్పుట మిగుల అవశ్యకము

ఈ బోర్డుయాలాకా నరసాపురం, తణుకు, భీమవరం తాలూకాలలో భీమవరం తాలూకాలోకంటే మిగతతాలూకా లలో పాఠశాలల సంఖ్య ఎక్కువగను తదనుగుణ్యముగ విద్యాలాభము మెండుగా గలను. ఇందువిషయమై భీమవరం తాలూకా చాలవెనుంటు విచారకరవిషయమే. గణపవరం యీ ప్రాంతమున ముఖ్యగ్రామ మాటాజేసి యిచ్చట లోవరు నెకండరిన్మాట్లు లొక్కటి దయచేసిన నీలోపము కొంత వరకైనను నివారణగుటకు సుదియూలేదు.

మరియు నిదివరకు గణపవరమున కట్టబడిన బిల్లింగున్నూ ఫర్మిచున్నూ గణపవరం వాస్తవ్యులను సమీపగ్రామములను బోర్డువారికినియ నడుపుతులై యున్నార. కాన నీబోర్డువారు వైవిధ్యముల విచారించి భీమవరంలోని లోవరు నెకండరి న్మాట్లు గణపవరం మార్పుటకును నత్తయ్యల దయచేయు దురుగాక యని జేవుని ప్రార్థించుచున్నాము.

శృంగారకవి నరసింహం

IV

శకటములా? వాహకులా?

ఒ భారతీయులారా!

మిత్రవృత్తు నెడతెగని వ్యాపారములే. ఎప్పుడును చెవ్వలలోకాల్చుచుకొని యుండురు. బాహ్యప్రపంచమునజరుగు చర్యలు మీరెవఁగ నే యెరుంగరు. ఒక్కసారి యామాటలకు చెవియొగ్గండి.

నేనెజుజులు చచ్చిపోవుచున్నాను. మన హిందువుల యాచారమేమన శకటమును శ్రీకావాలికలకుం గొనిపోయి దహనము గావించుటో సమాధిచేయుటో అయియున్నది. ఎట్లుచేసినను శకటమునే ప్రేమభూమికింగొనిపోవలెను. అందులకై మిత్రులెవ్వరును రారు. బంధుగులందరు దూరమునకేగుదురు. మతీయితరులెవ్వరున్న ను వారందరు దృష్టిపథమునుండి తొలంగి పోదురు.

శకమున్నయంటి రోదనముతర్పు ను క్షేమియునుండదు. ఆగృహయజమానుడు ఎట్లో శకదహనముచేసి తీరవలెను. శక వాహకులకై వెకకలసి యున్నది. పట్టణములలోని స్థితి యాలోచింతము. శకవాహకులు తాంబూలములకేసి మాటి మాటికి నమియుచు శకమున్నగృహము వాకిలి నిలుచుండి వేరములాడుదురు. ఆయింటి యజమానుడు బీదయైనను సాద యైనను నల్లరువాహకులకువారి నలరగిదురాపాయలిక్కువలెను. ఆయజమాను డొక్కశకమును మోయించెనా నాలుగుమాస ముల క్షమండవలెను. లేదా అప్పులపాలు కావలెను. అందు చేతనే దారిద్ర్యదేశ నానాటికి దేశము నావరించుచున్నది. కావున నేవైన తెరవాలోచింపుడి! పుణ్యముగట్టుకొనుడి.

శకవాహకులకు జాలి లేదు. వారిపూర్వములు పాపాణములు, నల్లరాళ్లు. వారికి చావులేదు. వారి నెవ్వరును మోయకక్కఱలేదు. అయ్యా పారపాలు! వారిని వాహకులు అంటే అపరాధము.

ఈవిషయమై నరసాపురమున మన్న మ.రా.శ్రీ, పా|| ల|| నారాయణ! పంతులుగా రొక్క ప్రయత్నముచేయుచు న్నట్లు నాకుందొచ్చెడిని. వారి యూహ చాల బాగుగనున్నది. శకట మొక్కదానిని చేయించుట వారియూహ.

ఓమహాజనులారా! ఓసంఘ సంస్కర్తలారా! ఓయు దాదాశయులారా! మీరంద రీవిషయముంగూర్చి తగిన శ్రద్ధ వహింపుడు. కాశీపట్టణం భవిష్యేపాటి సుబ్బారావు.

V

వేమూ పతనమందిరము.

అయ్యా!

మాయూరి సరస్వతీ పతనమందిర శ్రధువు వార్షికోత్సవము నిన్న రాత్రి మాజిల్లా ప్రముఖులలో నొకరును, మాతా లూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారును నగు శ్రీ రావు బహదూరు చెమిటిగంటి వెంకట ను బహ్యుజ్యకాశ్రీగారి యాధిపత్యము క్రింద మాయూరిబోర్డు యెలి మెంటున్మాట్లులో నలివై భవ్యముతో జరుపబడెను. న్మాట్లు మేష్టరులు మందిరమును బహు మౌదయంగచుముగ నలంగించిరి. అగ్రాసవాధిపతి గారు బహుటనుండి న్మాట్లు పిల్లల కీర్తనలతో భవనమునకు గొని పోఁబడిరి. ప్రెసిడెంటుగారు న్మాట్లుపిల్లలసంఖ్యకును, ఉపాధ్యాయులు వకుకష్టములకును గడువానందించిరి. తరువాత సభ ప్రారంభమైనది. అగ్రాసవాధిపతిగారు మృదు మధుర మాలగు వాక్కుల నిట్టి మందిరోపయోగములను, సభ్యుల మనంబుల కాటునట్లుపవ్వనించిరి. తదుపరి సభ్యులకు స్వాగత ము పవ్వరూపముగ నొసఁగఁబడినది. తరువాత తార్కదర్శి గత సంవత్సర తార్కరమును ప్రేడించెను. అందు మాయూరి వారి మందిరవృద్ధికై మహాపూర్వక ప్రయత్నము లానయ్యట లేదనియు, వారంద రేగ్రీకముగఁ బరిచేసినఁగాని మందిర మభివృద్ధియై గ్రామమున కలంకారముగ నుండదనియు చెప్పిరి. పదంపడి తొలిదినమున వ్యాయామముల చుందు జయమందిన బడిపిల్లలకు బహుమతు లాసఁగబడినవి. తరువాత శ్రీ కురు గంటి వెంకటరమణకాశ్రీగారిచే “కృష్ణతత్వము”ను సూర్య యధిపారాధముగ నుపసంహరింపఁ బడినది. వెంటనే శ్రీకాకుళ వాస్తవ్యులును గాన విద్యాప్రవీణులునును శ్రీపార్శ్వలి రామ కృష్ణయ్యగారుతమగానానుక్రమచేసభ్యులనీనులబవించుగావించిరి. తదమృతమును చవులుజేర్చదానివిదప శ్రీయగ్రాసవాధిపతి గారు, మందిరాభివృద్ధికై యూహి వారందరు పాటుపడక పోవుట కోచనీయుమనియు, పాఠశాలయొ మందిరమును నేక కాలావచ్ఛేదముగఁబరిచేసిన దేశక్షేమమునకుఁ దోడ్పడుననియు ఇంతవరకు రెండును చేసినపని కాసందించితి మనియు, రెండి కిని తగుఫలముకొరకై బ్రతుక్తుములు నల్గురుతో తాముచే నైనంత సాయ మొనర్చెద మనియు, మందిరము తరు నభివృద్ధి నొందిన యూనియనక్కర లేకుండ గ్రామోపయోగమునకు చేయుపనుల నన్నింటి దోరతనమువారు మందిరముచేఁ జేయించు రనియు, నెలవిచ్చిరి. ఇట్లు వెలివిచ్చుటయె గాక మాభాండా గారమునకు పదిరూప్యము లలిదయతో నొసఁగిరి. తరువాత మాయూరి నాటకసంఘముందలి కొందరు శ్రీ విలకపర్తి లక్ష్మీ నరసింహుగారి గయోపాఖ్యానములో నంతర్భాగమును కృష్ణార్జున సంవాదమును మనోజ్ఞముగఁ బ్రదర్శించి యందరి మెప్పు బడసిరి. భగవంతునికి, అగ్రాసవాధిపతిగారికి, ఉత్సవమును జయప్రదముగ జరుగుటకుఁ దోడ్పడినవారందరికి, వందకము లతో సభమగిసెను. శ్రీకురుగంటి వెంకటరమణయ్యగారును, కురుగంటి పిచ్చయ్యకాశ్రీగారును పరగ్రామమునుండి వచ్చిన వారందరికి భోజనాదికసమృద్ధి గలుగఁజేసిరి.

ఒక సభ్యుడు

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, తెల్ల ఖర్బూజా, మామిడిఫండ్లు, ప్రసిద్ధికెక్కిన మా లక్ష్మీపట్టణముందలి “అవుడెన్స్ టోర్సు” వారివద్ద బజారుధరలకేవారకును మంచివిత్తనములు

దొరకును. అస్మిరకముల మొక్కలు

సప్లయిచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.

కావలసిన వారు — SUPERINTENDENT, Oudh Seed Stores, Lucknow

కావలయును

రజస్థలమైనకన్య బ్రాహ్మణులం దేశాభిమైనను వివాహమునకు కావలయును. చతురను వ్రాయున సేప్పి రూపకతిగ నుండవలయును. విరునిగురించియు ఇంకను సంగతులు దెలిసి కొనగోరువారు ఈ క్రింది చిరునామాద్వారా యుత్తర ప్రభుత్వ త్రరములు జరుపవచ్చును. ఉత్తరములు రహస్యముగ నంపబడును.

Manager C/o Amrutanjani Depot, Frere Road, Bombay.

TELEGRAMS.

ed Rs. 200 and gave him a pair of gold bracelets. The accused subsequently told Jadu that Rs. 1,000 had been deposited and his son would get the post. He next took Jadu to the House of Colonel Deare, falsely representing him to be the Secretary of the "Turf Club." Jadu was asked to stand outside and he saw Colonel Deare and asked him what his fee would be for visiting a patient at Diamond Harbour, and so contrived matters that Colonel Deare's last words, "Rs. 250," were heard by Jadu. The accused then asked Rs. 250 more from Jadu. Eventually the whole fraud was discovered. The Jury found the accused guilty and his Lordship sentenced him to four years' rigorous imprisonment.

Opium Sale.

CALCUTTA, May 5.
Opium sale to-day realised thirteen lakhs, sixty-six thousand rupees being increase of 22,000 rupees on last month.

Highway Robbery.

CALCUTTA, May 5.
On Tuesday forenoon, the Cashier of the Government Printing (India), conveying cash to the Dhurrumtollah branch, was stopped by three Bhadrins in the Esplanade. Two men escaped with a bag, fortunately containing only pice, and one was arrested.

B. V. F. A. Corps Movement.

Its Final Shape.

CALCUTTA, May 5.
After going through various phases the final shape in which the Bengal Volunteer Field Ambulance Corps movement has come out is as follows:—A shallow draft river barge capable of accommodating 100 beds is to be sent to the Shat-el-Arab for river ambulance, that being considered at the present moment by the authorities the most useful gift which Bengal can offer as her contribution to the war. The vessel is a two decker river flat of 300 tons, which was till recently in use as a river transport for troops. It has been converted by the Deputy Director of Royal Indian Marine into an up-to-date floating hospital under the direction of the Commandant of the Corps Lieutenant-Colonel A. H. Nott, I. M. S., and the Joint Secretary Dr. S. P. Sarvadhikary. On the upper deck there is accommodation for sick and wounded, two fully equipped operation rooms, one for clean cases and the other for septic ones. Between the two there is a sterilising chamber and an X-Ray room fitted up with a powerful X-Ray apparatus and contrivances for electric disinfecting of poisoned wounds. There is space set apart for microscopic examination and also for the reception of contagious and infectious cases. On the lower deck are placed the cabins for the Commandant and his officers, accommodation for the men, the electric plant, an ice machine, refrigerators and other conveniences. The motor ambulance will be carried on board as well as a number of stretchers and other means of transporting the sick and wounded. Lifts have been provided for the carriage of loaded stretchers to and from the lower deck. The usual dispensing, dressing, medical and general store rooms have been provided. The vessel is lit throughout with electricity and a number of fans have been fitted up. The vessel carries a full complement of officers and men recruited from the Civilian Bengali population who have been given a thorough training in the military lines at Alipore under the supervision of the Commandant and other Military Officers deputed by the Government. It is to be observed that the cost of equipping and maintaining the unit and hospital will be met entirely from voluntarily contribution. Government, however, are providing the pay of the commandant and such regular officers as might be lent for the purposes of the unit. They will provide for the transport and rations while on active service. Other officers and men of the unit will get no pay but only a small separation allowance for their family and a Life Insurance Policy for sums varying from Rs. 1000 to Rs. 5000 according to rank and they will have free uniforms.

Arrangements are in progress to make the ceremony of naming the vessel a unique function. His Excellency is coming down for the purpose. It is said that the 16th Rajputs together with the Volunteers, will provide the Guard of Honour. The ceremony will take place on the afternoon of the 8th instant at Prinsep's Chat at 5-15. The Maharajahdiraj of Burdwan will preside.

BOMBAY.

Combating Tuberculosis in Bombay.

Municipal Commissioner's Minute.

BOMBAY, May 5.
The desirability of taking steps to combat tuberculosis in Bombay is again being pressed on the Corporation by the Municipal Commissioner in a Minute which he has drawn up for presentation at the next meeting. Certain proposals were recently made by the Anti-Tuberculosis League but were rejected by the Corporation. Mr. Cadell quotes the report from the Executive Health Officer, who compares the mortality from pulmonary tuberculosis with the figures of twenty other large cities and shows that Bombay ranks the sixth. The Commissioner dwells on the responsibility of the Corporation in dealing with the problem, but believes that in view of the financial limitations, the Government might be prepared to assist the Corporation. His suggestion is that a ward for fifty beds should be provided in the King Edward Memorial Hospital and that the balance of half a lakh from the Royal Visit Fund should be devoted towards meeting the expense. But the erection of the hospital will take some years, and in the meantime the Commissioner proposes that fifty beds for tuberculosis patients should be provided in the Connaught Road Hospital, Mr. Cadell also regards as very im-

TELEGRAMS.

portant the provision of dispensaries throughout the city for treatment of tuberculosis cases in the early stage. The provision of sanatoria outside Bombay Mr. Cadell regards of great importance, but he points out that they must be regarded as supplementary to the taking of action within the city and need not be considered with the present proposals.

London Firm's Bombay Manager.

Committed for Cheating.

BOMBAY, May 5.
The Chief Presidency Magistrate to-day committed to the sessions H. E. Stanton, lately manager in Bombay of Messrs. B. S. Lloyd and Co., of London, on charges of criminal breach of trust and cheating the Russo-Asiatic Bank to the extent of Rs. 12,000 and the Comptoir National Descompte de Paris to the extent of Rs. 18,000.

Application for Bail.

Justice Macleod, at the High Court to-day, heard an application for bail of Stanton. Counsel for the accused, stated there was a complete and valid defence to the charges framed against the accused. In order to refute the charges it was necessary to have access to the books of Messrs. Lloyd & Co., which were now in the custody of the Official Assignee, as the firm was in liquidation. Mr. Stanton, while on trial before Magistrate, was on bail on his own recognisance of Rs. 10,000 and two sureties of Rs. 5,000 each. Mr. Kirke Smith, Government Prosecutor, did not oppose the application. His Lordship directed the accused to be released on bail of Rs. 8,010 in cash and on the same bonds which were furnished before the Magistrate.

The Recent Fire on a Petrol Barge.

Total Fatality Seven.

BOMBAY, May 5.
One of the men admitted into hospital for treatment of the injuries sustained at the recent fire on the petrol barge at Sewri died to-day. The charred remains of one man were found at the bottom of the barge. Thus the total fatality from the disaster comes to seven.

PUNJAB.

The Lahore Criminal Offence.

MULTAN, May 5.
At the Special Tribunal to-day thirteen witnesses were heard. Mr. Wilson, Superintendent of Police, Jhang, said regarding the general feature of the Amedpur dacoity outbreak, that it was due to height of prices, refusal of credit by shopkeepers, Mussulman unsettlement caused by the war, reluctance of shopkeepers to accept currency notes and outbreak of plague. The case is proceeding.

Short Telegraphic News.

The Hon. Mr. W. Maxwell, Director, General Post and Telegraphs, is granted one year's leave, Mr. G. H. Harrison to officiate.

RIGA.—German prisoners are beginning to arrive as also one gun and two quickfiring.

Italian ambassador had a prolonged conference with Sir Edward Grey yesterday.

Weather Report.

SIMLA, May 6.
Widespread rainfall has occurred in Burma, north-east India along north Madras coast and in South Peninsula. Principal amounts are:—Table Island and Narayanangunj one inch, Berhampore three, Dinajpur two, Siugor Island and Mymensingh one and half, Bogra, Darjeeling, Purni and Bangalore three quarters, Cochin six. Weather is disturbed over the Bay. Storm apparently forming to the west of Andamans.

FORECAST:—Increase of rain in Burma coast and decrease in northeast India.

An Earthquake.

SIMLA, May 6.
EARTHQUAKE REPORT:—A shock of slight intensity at its origin about 1000 miles away was recorded on Simla Seismograph at 20 hours 49 minutes yesterday.

మనము పూలములలో నేల చేరవలయును?

1. మననారిలో చాలమందికి మనము పూలములలో నేలచేరవలయును సందేహము కలుగుచున్నది. ఏదేశమునందు గాని యేకాలమందు గాని వైద్యము యుద్ధభటులు అనగరము లేకపోయినట్లు కనపించదు. ఏలయన ప్రపంచారంభమునండి యా, మతముకొరకో, దేశముకొరకో, వ్యాపారముకొరకో, ద్రవ్యముకొరకో, యభిమానముకొరకో, బంధుమిత్రులకొరకో, ఒకదేశపు ప్రజతో మరయొకదేశపు ప్రజాయుద్ధములు చేయు చునేనచ్చిరి. జనసామాన్యములో నొంకొరలతో కలహించుట యెంత సహజముగానున్నదో ఆలాగుననే ఒకదేశము వారు మరియొకదేశము వారితో యుద్ధముచేయుటయు అంతసహజ ముగా కనపించుచున్నది. అందువలన ప్రతి దేశమువారు తమ తమ దేశవిస్తీర్ణమునుబట్టియు, ప్రాముఖ్యమునుబట్టియు, ధనమును బట్టియు దగిన వైద్యమును నుంచుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. ఏలయన ఒకదేశము మరియొకదేశముతో యుద్ధముచేసి యోడి సోపుట తటస్థించిన యెడల జయము పొందిన దేశమున కపజయముపొందిన దేశములో బడిపోయి

యెల్లకాలము దాస్యము చేయవలసియుండును. లేదా అమిత మయిన ద్రవ్యమును బయ్యముపొందిన దేశమున కపజయము పొందిన దేశ మియవలసివచ్చును. ఇందు మొదటిదానివలన స్వాతంత్ర్యమును రెండవదానివలన ధనమును పోవుచున్నది. ఈరెంటిని కాపాడుకొనుటకు వైద్య మనవలయుగా నుండును.

వ్యాధి మిట్లుండగా నీవరకే పోదేశమునకు లోనై యున్న మనము నేనావిద్యయందు శ్రద్ధచేయవలసి యవసర మేమి యుండునని కొందఱి భ్రాతృభావముచున్నారు. ఇది యంతమాత్రము సరికాదు. (బ్రిటిషురాష్ట్రము మిగత నాదా న్యమైన పద్ధతులతో నపజయమున్నది. ఈరాష్ట్రమునకు ముఖ్యాధికారులు ప్రజలయొక్క అనుమతియొక్కది. అంతే గాక (బ్రిటిషురాష్ట్రములో) ప్రతిరాజ్యమునకు తన స్వరాజ్య తంత్రములను తానే నడుపుకొను శక్తివలెయున్నది. ఇండి యాదేశమును రానురాను అట్టి స్వాతంత్ర్యములన్నిటిని స్వీక రించునటకు సందియములేదు. కావున నీరాష్ట్రములోనన్న ప్రతిరాజ్యము వారును నీ రాష్ట్రముయొక్క లాభ మే తమ లాభముగాను నీరాష్ట్రముయొక్క నష్టమే తమనష్టము గాను భావించి తమకమ కర్తవ్యసాచుగా నేల యుద్ధభూమికి పంపుచున్నారు. హిందూదేశమున నీవరకు 2,00,000 వైద్యము ను పంపియున్నది. ఈపంపబడవారు బలపరాక్రమములయం దసామాన్య లనుప్రఖ్యాతిగాంచుచున్నారు. శత్రువుల సహితము వీర సాహసకృత్యముల కర్హులవగుచున్నారు.

మనము బ్రిటిషుప్రజలతో సమామైన వాక్కులు కావలయునని కోరుచున్నాము ఇది మిగుల సహజమయిన కోరికగానున్నది. ఇట్టిసితిలో (బ్రిటిషుప్రజలతో) సమామైన బాధ్యతలమాత్రము మనము సిద్ధముగా నుండ నక్కరలేదా? సామాన్య బ్రిటిషుప్రజలు సహితము యుద్ధమారంభ మయినప్పటినుండియు తమ వ్యాపారమును స్వసముఖములను విడిచి ఖడ్గపాణులై యుద్ధములో నున్నచున్నారు. మనమును స్వసముఖమును, స్వలాభమును, స్వప్రయోజనమునొకమూలకు ప్రసేసి వీర పురుషాచిత్తమయిన మార్గము నవలంబించుట కర్హముకాదా? 'జాతస్య మరణంధృరం' అనుమాట యెల్లరకును దెలిసిన నీతియేకదా? అట్టివిషయమున మనము జగద్విఖ్యాతము గాంచుటకును నాగరకాశ్రమములో నొకరయిన (బ్రిటిషు) జనుల జర్మనులవారినుండి తప్పించుటకును హిందూభ్రాతృభటుల చేతనే గాక, కృత్యములచేతను స్వరాజ్య స్వీకారమునకు తగిన ఐ. రెని మెట్టొందుటకునూ, తగిన తరుణమునచ్చినది. ఇట్టితరుణ మును చేతుల్గొరచియుట బుద్ధిమంతులలతక్షణము కాదు. (బ్రిటిషు) ప్రజలకును మనకును వెక్కువవిషయముల యభిప్రాయ భేదము లుండవచ్చును.

వానిని పాటించుట కిది తరుణము కాదు. ఆంధ్రులు చాలకాలమునుండి తమమునవైద్యములో చేరనిచ్చుటలేదని మొరలిడుచుండిరి. సమయమువచ్చినప్పుడు వెనుకంజవేయుట ధర్మము కాదు. వైద్య మవలంబించవలయును. మహాహవము జరుగుచున్నప్పుడెవరు నేలలో ప్రవేశింతురని కొందరు నడుపు చున్నారు. ఇది భీయుల పటకలసిన వచనము గాని వైద్య సాహసముల కాటప పైన యాదేశప్రజలు నుడువవలసిన నుడి

కాదు. మనములచేతను తీరని వాదద్రవ్యముచేతను స్వాతంత్ర్య లోపముచేతను విద్యావిహీనతచేతను మనవలె బాధపడుచున్న ప్రజలు ప్రపంచమున మిక్కిలి తక్కువగా నున్నారు.

ఈలోపముల నన్నింటినితోలిగించుటకు ముఖ్యసాధనము (బ్రిటిషు రాష్ట్రమున) స్వరాజ్యముల వారంతలే మనమును స్వరాజ్యమును గలిగియుండుట. అట్టియోగ్యతను బడయుటకు తక్కువ రాజ్యములవారితలే మనమును (బ్రిటిషురాష్ట్రమునకు) విపత్తు వాటిల్లనన్నప్పుడు ప్రాణములపైన నొసంగి అట్టి విపత్తును మనము తొలగించవలయును. నదేశమున నీవరకుండి యుండినంత పెద్దసేన (బ్రిటిషు రాష్ట్రములో) మరె యే దేశమునగాని యుండియుండలేదు. అంత గొప్పసేనను యుద్ధ సమయమున మనము (బ్రిటిషు) ప్రజల సంతకజాబ్దము పంపిన ఘనకీర్తి మనకు వచ్చియున్నది. ప్రస్తుతము కావలసిన సేన కూడ సాధ్యమయినంత త్వరలో చేకూర్చవలసిన భారము చూచిదనున్నది. ఏదేశపు ప్రజలు తమ సామాన్యమునకు విపత్తులు సంభవించినప్పుడు తమతమ ప్రాణములను ధారపోయుటకు సిద్ధముగా నుండకో ఆ దేశప్రజలకు స్వరాజ్యము కర తలములకముగానుండును. కావున నోచవలసినవార! వైద్య సాహసములవలూని తరుణమును బోగొట్టుకొనక విద్యా యువజనులుగా నున్నవారు వైద్యమున బ్రవేశించియు పెద్ద వారుగానున్నవారు యువజనుల బ్రోత్సాహవైద్యము నీ విపత్తులయందు (బ్రిటిషుప్రజలకు) తోడుపడి మన రాష్ట్రము యొక్కయశమును వెంపుజేయును.

బికానోక దేశభాగముని.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

A Trawler Shelled.

Escaping Survivors Fired on.

LONDON, May 4.

A German submarine in the North Sea shelled the trawler "Granton" and killed four on the bridge. The remaining seven escaped in a boat, on which the Germans fired and wounded four. A collier picked up the survivors and took them to Aberdeen.

A Collier Torpedoed Without Warning.

LONDON, May 4.

The British collier "Minterne" has been torpedoed off the Scillys without warning. Two firemen were killed.

German Use of Poisonous Gases.

Mr. Asquith's Pronouncement.

LONDON, May 4.

In the House of Commons Mr. Asquith said that Germany's use of poisonous gases was a breach of the Hague Convention. It had clearly been committed with deliberate purpose and after careful preparation. Mr. Asquith emphasised that time would be better spent in countering such action than in making representations.

Sir John French's Report.

A report from Field Marshal French on the use by the Germans of poisonous gases says:—Gases have been ejected from pipes laid in trenches and also by shells specially manufactured. German attacking troops had specially designed respirators. This all points to long and methodical preparation on a large scale. Sir John French emphasises that a week before Germany used this method a Berlin communique announced that the British were using asphyxiating gases. Then there appeared to be no reason for this astounding falsehood, but it is now obvious that it was part of a scheme, and shows that the Germans recognised the illegality of the method and were anxious to forestall neutral and possibly domestic criticism. Moreover, since the method was first used, the enemy have adopted it for both offence and defence whenever the wind has been favourable. The effect is not merely disabling or even painfully fatal, as has been suggested in the German press, but the victims suffer acutely, and a large proportion die a painful and lingering death. It appears that those surviving are permanently injured in lungs and will possibly be invalids for life. These effects must be well-known to the German scientists who devised the method and also the military who sanctioned its use. I am of opinion that the enemy have definitely decided to use these gases as a normal procedure, and protests will be useless.

India Consolidation Bill.

Second Reading in the House of Lords.

LONDON, May 4.

On the second reading of the India Consolidation Bill in the House of Lords, Lord Crew explained that it was simply a consolidation bill dealing with acts which went back to 1770. It repealed 42 acts and some provisions of six others. The greatest care had been taken in the task of co-ordinating the sections, which was extremely laborious.

Lord Lansdowne said that the Bill would meet with no opposition if it was merely a Consolidation Bill and that only Lord Loreburn hoped that the Bill would be referred to a joint committee. The Bill was started not to amend but to consolidate the statute law concerning India.

The Bill comprises 68 pages and 138 articles.

The New Army.

Proposed Welsh Army.

ALLAHABAD, May 5.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—

Owing to the great popularity of recruiting for the new army corps of Wales a proposal has been put forward to organise all Welsh units into a Welsh Army. It is wished that each of the first two brigades should consist of one regular battalion of Welsh Guards, South Borderers, Welsh Regiment and Royal Welsh Fusiliers. The proposal is in consideration.

Recruiting all Over the Kingdom Good.

The general recruiting is good all over the kingdom. A score of excellent Pioneer Battalions has been formed.

Recruiting in the Dominions.

Canada now speaks of furnishing a quarter of a million men. Australian recruiting has produced men for another full Army Corps.

Rapid Promotions.

Promotion is very rapid in Flanders. An example is the advancement to-day of Major Maurice, Sherwood Foresters, to Brigadier-General.

Lloyd George and the Budget.

LONDON, May 4.

Lloyd George delivered his budget speech in the house of Commons to-day. He said that the taxation was unchanged. Time was not convenient to review the financial position which depended upon the events of the next two or three months. Result of war was never in doubt but he would then be able to give an opinion that might be depended upon regarding its duration.

TELEGRAMS.

War and its Cost.

Lloyd George said that eight months of the war had cost 307 millions. He estimated the revenue for the coming year at 270 millions an increase of 43½. He pointed out that if the war ended in September the total expenditure would be 786 millions of which the army would be responsible for 400, navy 100 and advances to allies and dominions 100, or if it lasted another year total cost would be 1136 millions, a net deficit of 862 millions.

Shopmen Provide 4,30,000 Recruits.

Mr. Asquith's Appreciation.

LONDON, May 5.

In a recruiting speech at Westminster, Mr. Asquith congratulated shopmen on providing 4,30,000 recruits for the army. He emphasised that he was not ashamed to be called optimist. He was confident that nothing would be left undone whether struggle was short or long to bring our righteous cause to a decisive and glorious issue. (Loud cheering). Let every man and woman be able to say that they had played a part in the Empire's greatest task (cheers).

Hull Trawlers Sunk.

LONDON, May 5.

A submarine has sunk hull trawlers Iolan, the Northward, Ho and Hero in the North Sea. It is feared that other hull and grimsby vessels have been lost. Those endeavouring to escape were attacked with shells and rifle fire. Crews were allowed to take to boats which were a long time adrift. Eventually they attracted attention by burning a shirt.

FRANCE.

The Fighting in Flanders.

British Line Re-Adjusted.

LONDON, May 4.

An official statement says:—Field Marshal French reports that the loss of ground resulting from unexpected use of asphyxiating gas by the enemy last week necessitated the readjustment of our line in front of Ypres. This readjustment was successfully completed last night, and the new line runs west of Zonnenbeke.

Situation Normal.

During the last twenty-four hours the situation has been normal on the whole front with the exception of one half-hearted enemy attack north-east of Ypres, which was easily repulsed.

A Paris Report.

Progress of Allies.

LONDON, May 5.

PARIS.—Last evening's communique said:—Our progress has continued in Belgium in the region of Steenstraete. Three German attacks near Beau 8-jour, Champagne, were repulsed. We progressed at Bagatelle in Argonne and extended our gain in Bois Le-Pretre.

RUSSIA.

The Fighting in Galicia.

LONDON, May 5.

A communique issued here does not confirm the claim made by the Austrians and Germans to have gained a great victory in Galicia. It states that a series of battles developed on Sunday and Monday in Galicia from the Vistula to the Carpathians. The enemy's detachments crossed the river Dunajetz, but the Russian fire prevented them from advancing. The fighting has been particularly desperate in the region of Tukoff and Boetch, where Russian counter-attacks resulted in the capture of hundreds of prisoners.

A Fierce Battle in Progress.

A very fierce battle continues in the direction of Stryi.

Important Capture by Russians.

The Russians have finally captured the hill near Golovetzko, which had frequently changed hands, and took twelve hundred prisoners.

Failure of Enemy's Attempt.

An attempt of the enemy to envelop our flank at the source of the river Svitz completely failed. The enemy were forced to retire in disorder, losing prisoners. The Russians still hold Mitau.

TURKEY.

The Dardanelles.

Turkish Attacks in Mass.

LONDON, May 4.

The Press Bureau says:—During the nights of May first and second the enemy in the Dardanelles attacked strongly and determinedly in mass against our positions, constantly bringing up fresh troops.

Enemy Driven from Their Positions.

The Allies not only repulsed every attack, inflicting enormous losses, but assumed the offensive and drove the enemy from their positions.

Advance of Allies.

We are advancing into the interior of the Peninsula.

Russian Success in Caucasus.

Turks Defeated with Heavy Loss.

PETROGRAD.—A Caucasian communique says:—In a three-day's battle the Russians completely defeated Khali Boy's corps in the regions of Khoridalmun. Three thousand five hundred dead Turks were found on the battlefield. Pursuit continues.

TELEGRAMS.

Bosphorus Forts Bombarded.

PETROGRAD. The Russian fleet bombarded Bosphorus for several hours, notably the forts Fener, Karidje, Diburno, Buyukliman, Upper and Lower Kanaks and Kiliaelmas. All batteries replied feebly. A terrific explosion occurred in Kiliaelmas. Our fire had great precision and was very destructive. The Fleet also visited Kilimli Zunguldak and Eregli.

SWEDEN.

Sweden and the War.

The King on the Situation.

LONDON, May 4.

COPENHAGEN.—In a speech at Gothenburg the King of Sweden said that the danger of Sweden's being involved in the war was as great as before. He emphasised that Sweden's indispensable duty was to observe strict neutrality, and exhorted all to do nothing to aggravate the country's position. He was confident that, in case of necessity, the whole nation would be united in defending their country and liberty.

SPAIN.

Terrible Fire.

A Judge Loses Life.

LONDON, May 5.

MADRID.—A terrible fire has destroyed law courts, a great seventeenth century building. Judge Aranda lost his life while trying to save official papers. Many firemen were injured.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Postponement of Execution in Litigation.

A Notification.

SIMLA, May 5.

An Ordinance is notified empowering authorities, prescribed by Local Governments in consultation with the High Courts, to grant postponement of proceedings and execution of decrees connected with Civil and Revenue litigation where Indian soldiers serving under war conditions, are concerned.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 5.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 4th May.

The Germans Report

a serious Russian reverse in Galicia, the full extent of which is yet uncertain. Acting with the Austrians they claim to have broken through the Russian line at various points between the Carpathians and the Vistula and part of the Russian army which escaped is said to be rapidly retreating eastwards.

An Austrian Communique

reported 8000 Russians captured and the Austro-Germans forced the crossing of the Dunajee which here marked the Russian front.

A Russian Communique

says that beginning from Saturday evening a battle characterised by the greatest desperation has been developing on the front from Lower Nida in South Poland as far as the Carpathians, but the report adds that a series of attacks at night from 1st May to 2nd May was repulsed in the region of Tarnow, and further south the artillery fire was most violent and Stalis was isolated and a desperate engagement on other flank in the direction of Stry was taking place. The Russians report the capture of Mount Makuvka. The Germans again attacked Hill 60 south-east of Ypres on the evening of 1st May and on 2nd May they attacked us near Saint Julien; both attacks were repulsed though the Germans again used poisonous gases omitted both from tubes in trenches and from specially manufactured shells.

An American Ship Torpedoed.

A serious view is taken in the United States of the torpedoing of the American ship "Gulflight" by a German submarine with the loss of three lives. Enemy submarines continue warfare upon British trawlers. Two Aberdeen boats were sunk and others were chased.

Casualties.

Following are the names of Officers in the 116th list of casualties reported from France and Belgium:—

KILLED:—39th Garhwal Rifles—Jamadar Guman Singh Negi

WOUNDED:—59th Gokas Rifles (attached to 57th Wildes Rifles). Captain A. E. Mahon. 57th Wildes Rifles. Captain O. H. Radford. 130th Baluchis (attached to 129th Baluchis). Captain C. A. G. Money (second time). Indian Army Reserve of Officers (attached 47th Sikhs). and Lieutenant C. E. L. Anderson.

The following casualty has been reported from the Mediterranean Force:—

DIED OF WOUNDS:—26th Mountain Battery. [Captain P. C. Chapman R. A.]

CALCUTTA.

Forgery and Cheating.

A Daring Swindle.

CALCUTTA, May 5.

At the High Court Sessions this afternoon Justice Chadhuri disposed of a case in which Durgendra Nath Gupta was charged with forgery and cheating. The accused promised one Jadu Nath Arnab to secure for his son the post of the Cashier in the Calcutta Turf Club. Jadu paid him Rs. 1,000 for deposit. Jadu paid the accu-

81-2 తేరుపడి, తిరువల్లి -

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాత మైన మృతము.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్లపోట్లు, వక్షవాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.
చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులను వెలుతము పోగలవు.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభౌషణికి చూచికోనిన మోగము గలగడు.
అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, రీ, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది తేహమునందబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు,
రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడికంకు
వులకు పుష్టినికలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గమనించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. **సీసా వెల రూ. 1-4-0.**

కుష్టుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు
టకు మందు, నాగవల్లిత్రైలము పైపూతకు మందు. ఈ రెండుకలిపి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAYANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

క్రాంతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్.

ఏ స్త్రీలకు తమ మెంటుకల మందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమావలె
నిన, బజారులో దొరకెడు మౌనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనిన మెంటుకల యేకారణము
కల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి స్త్రీలు
అలోచించవలయును. ఈ కామినియానా నె మూలకలనుండి నూతన సంకోధనప్రకారము
తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె మెంటుకలను రాల్చి పురుగులను నశింపజేయును. దాని
వలన మెంటుకల రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె మెంటుకలను పట్టువలె నన్నగ
చేసి మెదకను చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది.
ఊహిషే తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానెలము తెలిసియేయున్నది
దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునలేదు. అది మెంటుకలకు విగ్రహగలాడుకట్టి సహజమయిన
కల మెంటుకల కలిగించి శిరస్సునకు చువవట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపునుమిక్కిలి
యింపయు నువాసన మిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటవల్ల
మెనునూనెను ఒక బంగారుపతకమును, ఆలహాబాదు వస్తుపదర్శనమండు ఒకయోగ్యతా
పత్రము నొసంగియున్నాడు. మతియు మేనుకోరకయే వేలకొలిది యోగ్యతాసాక్ష్యములు
మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానెలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు ఆరణాస్థాంతు

కంపెనీయెడల ఒకసారి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలము ఇవానుగా పంపబడును.
వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మాడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు చేరు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అల్స్ కెమిక్ల్ కంపెని.

మద్రాసునందు ప్రతి దిల్లీదు కాణములలో దొరకును. డ్రగ్స్ ఆండ్ కెమిస్ట్రీస్, నెం. 153 చామా నుసిదు, బొంబాయి.

బే గం సా హి సోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట
వలన దేహమందలి యే
భాగమునయుండు రోమము
ను చెమటలేక కుద్దముగాను
డుంను. చర్మము యొక్క
ద్విభావమైన రంగును కాపి
పోగొట్టక చేయు (సోప్)
ఇది ఒకచే. వెల రెవిల్లలు సె
ట్ట 15-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అ

ఆర్. సి. బండిట్ అందు కంపెని నెం 5 బందరువీధి మద్రాసు.

ధరలేక. దేశ హితము పొందజేయు.
ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

గృహైర్వ్యాపకమునందు ఆయుర్వేదపద్ధతులకుం
అవధివహకల్ల సేకరింపబడిన వైద్యగ్రహ

ద్య వి ద్య

యవారికి ధగదాని పో సేజిగాని లేక
రాజవైద్య నాగాములచేతకేళకడి
20 చీవాబజార్, మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుప్రస్థమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవినిలో ఒక వజ్రములిక. ఇది మే మన పూర్వ
జల అతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిభూతము కనుగొన
గలయున్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిభూతము కనపడును. మూర్త
ద్వారములకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో
రాజావంటిది. రక్తమును కుభపరచి వరములకు పలుకెత్తును,
దేహమునకు బలమును కాంతి నిచ్చును. 20 విధములగు
మేహములను మొదలంట నాళము చేయుటలో సంజీవిని
టిది. "సర్వజీవన్" ఇది స్త్రీలు పురుషులు బాలరు వృద్ధులు
అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల
కృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు
కలుగును. వెల టెన్ 1-కి 2-0-0 పోస్తేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసరు జి. యస్. నాయుడు,

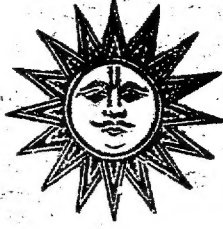
(1-5-15)

కలియుగ భీమ

బంగ్లూ, గుంటూరు జిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

కంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
స్కను గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని,
21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు పగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

విలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్యసూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషల
లోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇది
వాణిజ్యభవనమునకు సోపానములు. ఇది లేనిచో వాణిజ్యము
అభివృద్ధి కానేరదు. ఇదిలేనిదేశము వాగరకదేశమని చెప్ప
టకు వీలులేదు. దీనిచే ప్రతీకర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిగ్మాత ఒకరి
కొకరికి, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని
జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇది దేశమం
దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన
దాగ్గయొక్కయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయించు
కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలి
యగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగమంతయు ప్రాకి
అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయించు
కొనక తప్పదు. మీరవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయు
చున్నవో మీరవ్యవహారము జగమంతయు వ్యాప్తిచి అభివృద్ధి
కావలయునా? అట్లయినవో యీసూచికయే ఆకొరికట
ముఖ్యసాధనము. గాన మీరవ్యవహారమును వానియందు నమో
దుచేయించుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించబో
వుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమునందుగల వర్తకులు, వస్తు
నిర్మాతలు, ఏజంట్లు వగయిరానూడిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక
కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యం
గ్గండు, ఆమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరికా
మిక దేశములయం దేకన్తువు యేకర్మాగారములయందు నిర్మించ
బడుచున్నవో వాటిసూచిక. మనఆంధ్రదేశమందు ప్రతివారికి
తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు—రైజు 1/2 కాసు.
పూర్తిపేజి రూ 12. 1/2 పేజి రూ 7. 1/4 పేజి రూ 4.
1/8 పేజి రూ 2 మాత్రమే. కృత్యహారము చిరునామాలు
నమోదుచేయుటకు 12 కాణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు
రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ నెంబరు సూచిక అనగా తెలు
గుపుస్తకము నుమారు వెయిపేజీలుండును. వెల అందరికిని
సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి
కావలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము
గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఆర్డరు రిజిస్టరుచేయిం.
చుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్పష్టముగ దొరకవు. ముందు
ఖరీదు బంపువానికి పుస్తకముఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. ఆర్డరు
ప్రకటనలు పగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలిం
చదవవును. యీవిషయమే రేపు మీరు మరచిపోవచ్చును
గాన యీరోజుననే వ్రాసిని మేజిలకుగలదు. త్వరపడుడు.
చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెని, గుంటూరు.